

Dayanışma

ŞUBAT 1985

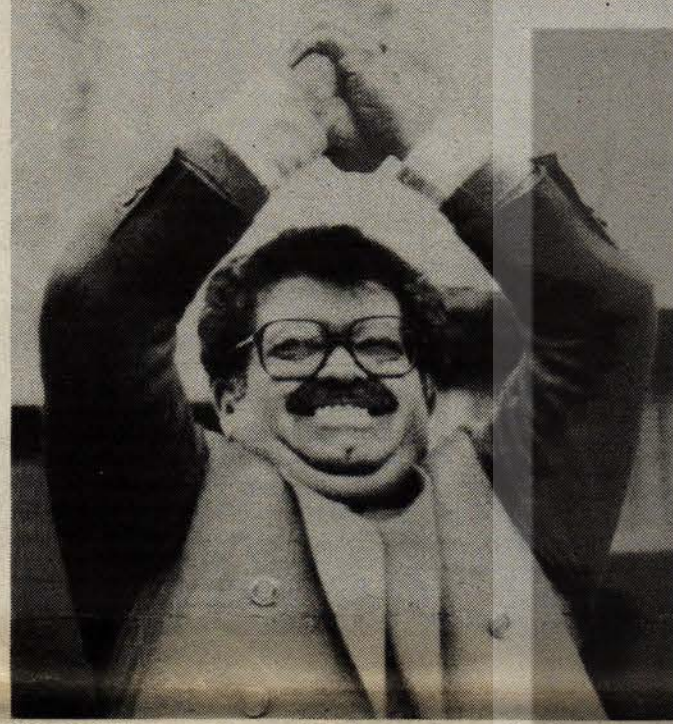
SAYI: 31 2.-DM

Şecaat arzederken

Partiye para verdik ya!

● Özdağlar'a rüşvet veren UM Denizcilik Şirketi sahibi, asıl rüşveti ANAP'a verdiğini ifade ediyor.

● ANAP genel sekreteri, Mengencioğlu'nun ANAP'a bağış ya da yardımda bulunmadığını söylüyor.

Rüşvet, irtikap, vurgun ve ahlaki soysuzlaşma, Özal'ın şahsında simgenenip belli bir dönemin alameti farikası olarak kalıcılığı.

Dayanışma

Kafaya sokmak

12 Eylül darbesini yapan faşist çetenin elebaşısı Evren her "heykel açış" konuşmasında "Atatürk'ü herkesin kafasına sokacağız" sözünü tekrar etmektedir. Ve o kadar çok "heykel" dikildi ki, hesabını tutmak mümkün değil.

Ama şu akılda kalıyor. Türkiye'de Cunta'nın siyasi tekeli var. Onun siyasi ve ideolojik görüşlerinden başkasına hayat hakkı yok. Göstermelik bir parlamentonun mevcudiyeti ve değişik siyasi partilerin bulunuyor olması bu durumu değiştirmiyor.

Cunta'nın tekelini kurduğu ideoloji "Atatürkçülük". Herkes "Atatürkçü" olmak zorundadır. Kurulmuş veya kurulacak partiler, tüzük ve programlarında "Atatürk ilkelerini" benimsediklerini belirtmeye mecburdurlar.

"Atatürkçü" olmakta güçlük çekenlere Cunta gereken yardımı yapmaktadır. Eğer "kafalar" böyle bir düşünceyi "almaya" yatkın değilse, bu defa "Atatürkçülük düşüncesi" bu "kafalara" Cunta'nın yöntemleriyle "sokulmaktadır". Bundan hiç kimse uzak duramayacak, "Atatürkçülük" düşüncesi "herkesin kafasına sokulacaktır."

"Kafaya sokmak" sözcüğü, faşizmin tıynetine denk düşüyor. Belirlenmiş, her şakımdan köleleştirilmiş bir insan modeli öngörüyor. Sadece "özgür düşünceye" değil, "farklı düşünceye" de kapalı ve yasak bir rejimi tarif ediyor.

Bunun kendisi de "Atatürkçülük" zaten. "Atatürkçülük" ne bir ideoloji, ne kendi içinde tutarlılığı olan başka herhangi bir fikir demeti, ne şu ne budur. Atatürkçülük bir despotizm, en ileri noktaya varırılmış keyfi yönetim biçimidir. Hiç kimseye birşey anlatamazken, faşizmin ideolojik gıdası olabilmesi bu karakterinden ötürüdür.

Evren bal gibi Atatürkçüdür. Atatürkçülük rejimin temel fikridir ve bugünkü yönetim Atatürkçülüğü, bu düşünceye ilerlilik, anti-empyralistik, modernlik vb. gibi kılıflar uydurmaya çalışan kimi akliyelerden çok daha iyi kavramış görünmektedir. Atatürkçülük üstüne hayat kurup yaşayanların altından bu iskemle çekilmiş ve hepsi "yere düşmenin" boşluğu ve bunalmı içine sürüklenmişlerdir. Evren bu Atatürkçülükle dopdolu insanların "kafalarına" da gerçek anlamda "Atatürkçülüğü" sokacaktır.

Bütün bunların bir tek olumlu yanı var: Kimin daha has Atatürkçü olup olmadığının kavgası geride kalıyor. Onun yerini, faşizme karşı mücadelenin bilinci alıyor.

ANAP hükümetinin rüşvet almakla suçlanarak tasfiye edilen Devlet Başkanı İsmail Özdağlar, kendi deyimiyle "evine kapanmış ibadetiyle meşgul" oladursun, rüşveti veren UM Denizcilik Şirketi sahibi Mengencioğlu yeni açıklamalarda bulundu.

Bu açıklamalara göre İran'dan petrol taşıyan Cerrahoğlu tankerlerine ton başına 15 dolar taşıma ücreti verildiğini öğrenen Mengencioğlu, İsmail Özdağlar'a kendilerinin bu işi 8.61 dolara yaptıklarını söylemiş ve "aynı imkandan yararlanmak" istediklerini bildirmişti. Özdağlar bunu kabul etmiş ve UM Şirketiyle yeni bir mukavele yapmıştır. Ama UM tankerlerine bir türlü petrol yüklenmesi yapılmamaktadır. Mengencioğlu durumdan şikayet etmek için Özdağlar'a gittiğinde taşıma bedelinin % 2.5'ü kadar bir rüşvet talebiyle karşılaşır.

Mengencioğlu'nun açıklamaları işte bunları sonra daha da ilginçleştiriyor. Bir deyim vardır dilimizde; "Merdi kaptı seçaat arzederken sirkatin söyler" diye. Günümüz dilinde bu, "Çingenenin mert olanı, yiğitliğini anlatırken hırsızlığına açığa vurur" demektir. Uğur Mengencioğlu da yap-

tığı açıklamada, asıl rüşveti daha önce ANAP'a verdiğini, eğer isteniyorsa daha da verilebileceğini, ayrıca kişilere rüşvet vermeyi kabul edemeyeceğini belirtiyor. Aynen şöyle: "Biz partiye yardım yapmıştık, gerekirse yeniden yaparız. Rüşvet neyin nesii?" Mengencioğlu bu yakınmasını Özal'ın danışmanı Adnan Kahveci'ye yapıyor. Bundan sonra neler olduğunu ise hep beraber biliyoruz. Şimdi anlaşılmalı mı rüşvetin kime verildiği?!

İşin bundan sonrası daha da karışıyor. ANAP Genel Sekreteri Taşar, "Mengencioğlu partimize hiçbir şekilde bağışta ya da yardımda bulunmamıştır." derken Mengencioğlu "mabuzla verdim" diyor. Taşar günlük basın aracılığıyla cevap veriyor:

"Ya mabuzu gösterebilirsin, ya da kime verdiğini söyleyin".

Nihayet Mengencioğlu ANAP'tan kendisine yollanan mesajı alıyor ve "Ama onlar vermedi diyorsa öyle olsun" diyor. Böylece tekellerin iri boy kapitalistlerin ANAP'a yaptıkları bağışların aslında menfaat temin etmeye yönelik bir ön yatırım, ya da partiye verilen rüşvet olduğu gerçeğini saklayabileceklerini sanıyorlar.

Türkiye'de işkence var mı!

● "Bana sadece cereyan verilmedi, bir yerde oturtular. 'biraz sonra sıra sana geliyor, işkence yapacağız' dediler. Ve tam o sırada rahatsızlandım." (Doğan Akın, Gümrük Bakanlığı müstaşar yardımcısı. Rüşvet almak için teşekkül oluşturmak iddiasıyla yargılanıyor. Aşağı kademelerden gelen paraların onda biriktiği ve onun tarafından "yukarıya" aktarıldığı iddia ediliyor.)

● "Polis bize emniyette 'siz bir piyonsunuz' dedi. Bakanımızın kaçakçılarının avukatı olduğunu" söyledi. Edirne emniyetinde gözlerini bağladılar. Pantolonumu ç-

kardılar. Erkeklik organıma elektrik verdiler. Yumrukladım ve tekmelendim. Gözlerimi hastanede açtım." (Nihat Altınöz, Edirne Gümrük Başmuduru. Nurettin Ersin tarafından bu göreve özel olarak getirilmiş. Memurların topladığı rüşvetleri biriktirip 1/3'ünü memurlara dağıtır, 1/4'ünü kendi komisyonu olarak ayırıp kalanı 'yukarıya' göndermiş. 500 milyon aldığı söyleniyor, 50 milyon aldığı kanıtlanmış.)

● "11 saat işkencede kaldım. Beni tümüyle ıslatıp elektrik verdiler. Erkeklik organımı da ıslatıp aynı şekilde elektrik verdiler." (Devamı 9. sayfada)

Mini Yorum

Kapıkule Gümrük Yol-suzluğu Davası, Müsteşar yardımcısında dondurulup, "yukarıya" sıçraması önlenmiş, Arıkan'ı bakanlık-tan etmiş, birşeylerin "örtbas edilebilmesi" için "bir şeylerin koğuşturulması"nın uygun görülmesi nedeniyle açılan davadır. Yahut, "rüşvet almak için teşkilat kumaktan" sanık bir grubun "açık" vermesidir. Rüşveti yargulamak, yargılayanları rüşvet karalamasından kurtaran bir imaj olduğu için, rağbet görür. Bu işin bir yanı ve zaten kendisi bir "sömürü ve talan teşekkülü" olan bugünkü rejimde, önemsiz yanı.

Ya yukarıdaki sanık ifadeleri?...

Bunlar rejimin memurları. Hem de "itibarlı", onları tayin edenlere "güven" veren, toplanan rüşvetleri kendi komisyonlarını çıkıttıktan sonra "yukarıya" ulaştırılan, birer teşekkül mensubu olanlar.

Bunların işkence gör-düklerine dair iddiaları "yalandır".

Doğru olan, Türkiye'de işkencenin "yalan" olmadığıdır. Yargılama sürecinin bir parçası olduğudur. Olağanlaşmaktan öte, fiilen hukukileştirilmiştir. İşkencenin örgütlülüğüdür. 12 Eylül'den sonra birkaç yüzbin siyasi tutuklunun hepsinin de işkence gördüğüdür. İşkencede insanların onlarca yıl öldüğü, sakat kaldığıdır. Mahkemelerin "işkenceyi" polisin "görevi" saydığıdır. Faşist rejimin bu gerçeği "yalanladığıdır"... Doğru olan bunlardır ve Gümrük yolsuzlu-ğu sanıklarının ifadeleri, bu durumun doğrulanması anlamında yalan değil, "doğrudur"....

Bu bir "genelleme" değil, kesin doğruluğu olan tesbittir.

Her kim ki, Türkiye'de gözaltına alınmış, tutuklanmış ve yargılanmıştır da "işkence görmedim" demiyorsa, işte bu büyük yalandır.

Ve Türkiye'de "işkence görmedim" demek en büyük yalandır.

Fransız Komünist Partisi kongresi yapıldı

Fransız Komünist Partisi'nin 25. Kongresi 6-9 Şubat 1985 tarihlerinde 608543 parti üyesini temsil eden 1700'ün üzerinde delegenin katılımıyla Paris-Ouen'de yapıldı.

FKP'nin Temmuz 1984'de Sosyalist Parti'yle yaptığı koalisyonun ayrılmasından sonra çeşitli burjuva haber organları tarafından yayılan "FKP'nin bölünmenin eşliğinde" olduğu yolundaki iddiaların aksine, MK Raporu Kongreye katılan delegelerin tümü tarafından -58 çekimser oy dışında- kabul edildi.

Kongreye sunulan karar tasarıları, Kongreden önceki üç ay içerisinde yüzbinlerce Fransız komünisti tarafından önce hücre toplantılarında, daha sonra da bölge ve federasyon konferanslarında tartışıldı. 16685 delegenin katıldığı toplam 97 federasyon konferansından 94'ü karar tasarıları lehinde oy kullandı. 343 delegenin katıldığı 3 federasyon konferansında ise karar tasarıları kabul edilmedi.

«İşçilerin babası» Esener pişman!

İlk Cunta hükümetinin Çalışma Bakanı ve Yüksek Hakem Kurulu'nun "kurucusu" olarak bilinen Turhan Esener, yaptıklarından dolayı çok üzgün olduğunu açıkladı. Açıklamasını Türk-İş'in düzenlediği bir toplantıda yapan Esener'in bu konuda söyledikleri aynen şöyle:

YHK'nun kurulması sıra-

Kongrede MK Raporunu okuyan FKP Genel Sekreteri Georges Marchais, parti içerisinde yürütülen bu demokratik tartışmaya dikkati çektiikten sonra, FKP'nin o günkü

şartlarda sol hükümete katılımının doğru olduğunu, çünkü ortak program görüşmelerinde sağın belirli konularından edileceği şekilde kesin fikirlerin oluştuğunu belirtti. Fakat tümüyle bakıldığında sonucun uyanan umutlar ve harekete geçen güçler açısından oldukça cılız kaldığına değinen Marchais, komünistlerin ve sosyalistlerin oluşturduğu hükümetin 1981'den sonra bazı sosyal tedbirler aldığını, fakat bu tedbirlerden çoğunun daha sonra tümüyle ortadan kaldırıldığını, satın alma gücünün ve asgari ücretin uygun şekilde yükseltilmeyecek, aksine gerilediğini, işsizliğin arttığını belirtti.

Krizden gerçek çıkışın ancak FKP'nin "a la Française

(Devamı 9. sayfada)

Nazi suçlusu Avusturya'da törenle karşılandı

Nazi döneminin savaş suçlularından Walter Reder'in uzun süredir tutuklu bulunduğu İtalya'da "sağlık nedenleriyle" serbest bırakılması ve Avusturya savunma bakanı Frischenschlager tarafından devlet töreniyle karşılanması Avusturya Komünist Partisi ve tüm antifaşist güçler tarafından Ocak ayı sonunda yapılan bir miting ve yürüyüşle protesto edildi. Eski Viyana Gestapo Merkezi'nin bulunduğu Morzinplatz'da yapılan miting ve yürüyüş 2 binin üzerinde kişi katıldı.

Eski Nazi subayı Reder 29 Eylül 1944'de, Alman işgal kuvvetlerine büyük kayıplar verdiren İtalyan "Stella Rossa" partizan tugayının ortadan kaldırılması için 16. SS-Tank Birliği'ne emir vermiş ve beş gün süren misilleme hareketi sonucu İtalya'da "Marzabotto katliamı" diye bilinen en büyük Nazi cinayeti işlenmişti. Katliam sonucu İtalya'nın bu küçük şehri tamamen yıkılmış ve 1830 sivil öldürülmüştü.

Daha sonra 1945 yılında ABD birliklerince esir alınan Reder, İngilizlere verilmiş, onlar da bu Nazi subayını İtalyanlara teslim etmişlerdi. Reder 1951 yılında Bologna'daki bir askeri mahkeme tarafından ömürboyu hapse mahkum edildi. Fakat daha sonra aralarında eski başbakan Bruno Kreisky ve Cumhurbaşkanı R. Kirchschrager'in de bulunduğu Avusturyalı poli-

(Devamı 9. sayfada)

Siyasi tutukluları düzenle bütünleştirme çabasının yeni adı:

REHABILİTASYON

Faşist diktatörlüğün uzmanları, Amerikalı akıl hocalarıyla birlikte geçtiğimiz haftalarda basına kapalı bir seminer düzenlediler. Onların deyimleriyle bu toplantı "terör suçlularının rehabilitasyonu" için alınacak önlemleri içeriyordu. MIT'in, kimi sıkıyönetimcilerin, bazı generalerin, İçişleri yetkililerinin, doçent, prof. vb. diye dolayan kimi satılmış öğretim üyelerinin ve nihayet herşeyin ötesinde CIA uzmanlarının katıldığı oturumlarda bu konu görüşüldü.

Toplantının baş konugu Paul Henze idi. Bizim Gerçek okurları bu zati iyi tanır. Kendisi CIA'nın önde gelen adamıdır. Uzun yıllar CIA'nın Türkiye Masası Şefi olarak çalışmıştır. Şimdi de "uluslararası terör uzmanı" diye (her ne demekse) tanıtılmaktadır. Yani Uğur Mumcu'nun kafadarıdır. Örneğin Papa suikastını Bulgarların düzenlediğini iddia eden, bunun için kitaplar yazan, konferanslar veren, TV açıkloturlarına katılan bir CIA şefidir.

İşte aynı Paul Henze, yanına gelen CIA ajanı bir-iki İtalyanı, Avrupalıyı, Amerikan yetiştirmeşi kimi Türk öğretim üyelerini de alarak MIT'e birlikte "teröristlerin ıslah edilmesi"ni tartıştı.

Aynı günlerde Özal'ın Adalet Bakanı da "Ceza kanununda değişiklik yapılabildiği, arkadaşlarını ihbar eden terör suçlularının cezalarının büyük ölçüde indirilmesini sağlanacağını" açıklıyordu.

Sempozyumda, konuşulan konu 12 Eylül'den sonra faşizmin askeri toplama kamplarında zayıf karakterlere zaten 4,5 yıldır uygulanan yöntemin daha da geliştirilmesi idi. Çoğunluğunu öğrencilerin oluşturduğu "hızlı devrimci", "sol" gruplar arasında hasbel kader katılmış olan unsurlardan bazıları 12 Eylül'de faşizmin azgın terörüyle birlikte "hizaya gelmiş"lerdir. Bunların arasında nedamet getirip, kuzu kuzu itaat edenlerin yanısıra, bir de tam anlamıyla satılacak

hapishanelerde azgın karşı-devrimcilerle dönüşenler bulunmaktadır. Bu gibi aşaglık yaratıklar "bağımsızlar" adı verilen koşullarda kalmakta ve özel itibar görmektedirler. Yakınlarıyla görüşme serbestliğinden, çeşitli kolaylıklara kadar faşizmin onların önüne attığı kemikleri yalamaktadırlar.

Bu karşı-devrimciler hapishane yönetimleri tarafından diğer tutuklulara (boyun eğmeyenlere) karşı çomar olarak da kullanılmaktadırlar. Tüm koşullara bağlı yayın cihazları, böyleleri için "sahibinin sesi"yle sosyalizme ve yurtseverliğe karşı küfrettikleri bir araçtır. Ya da mahkemelere birlikte götürüldükleri taşlar, onlar için sosyalistlere, ilericilere sövmek için bir başka olanaktır. Görüş günlerindeki görüşme yerleri de bu hainlerin ödünsüz devrimcilerle karşılaştıkları yerlerdir. (Bu gibi durumlarda sık sık kavga çıkmakta, faşizmin bu çomarları sosyalistlerden, diğer bazı ilericilerden, anti-faşistlerden dayak yemekle, fakat gardiyan askerler tarafından kurtarılmaktadır. Bu kişileri dövdüğü için işkence gören, hatta mahkemeye çıkartılıp ek ceza alan birçok sosyalist ya da yurtsever bulunmaktadır.)

Faşizmin bu usakları arasında, kendi eski örgütünün yeni yakalanan üyelerinin sorgularına gelip onları itirafa zorlayan, polislerle birlikte eski arkadaşlarına işkence yapanlar bile bulunmaktadır.

Kısacası, böylelerinin saçtıkları salyalarından oluşan göller, hapishanelerde inançlarından ödün vermeyen, faşizme boyun eğmeyen siyasiler için dayanılmazı güç boyutlardadır.

İşte faşist diktatörlüğün "rehabilitasyon" dediği şey bu lağım farelerinin sayılarının çoğaltılmasıdır. Gerçi faşist devlet terörü koşulları uzadıkça, hapiste birer ikişer bu gibiler arasında katılan, ya da kenara çekilip etliye sütlüye karışmayı yeğleyen yığınlar yok değildir.

Ama gene de bunların sayıları azdır. Nitekim sözkonusu rehabilitasyon forumunda devlete itaat yolunu seçenlerin sayılarının bir türlü artmadığı, cezai koşullarında siyasi tutukluların devlete daha fazla düşman olup, "bilindikleri" dile getirilmiştir.

Yani faşizm, zindanlarda dört buçuk yıl içinde ancak birkaç yüz kişiyi kendi yanına çekebilmiş, ancak bir o kadarını da uysallaştırabilmiştir, ama onbinlerce kişi bugüne değin başlarını dik tutmasını bilmişlerdir.

Faşist rejim insanların özgürlüğünü alabilmiş, onlara her türlü zulmü yapabiliş, hatta onları ipe bile çekebilmiş, ya da üç beş yüz usak ruhlu döneği kendine bağlayabilmiştir. Fakat insanların kafalarını, inançlarını tutsak edememiş, İnsanları zindanlara doldurarak bedenlerini tutsak edebilmiş, ama kafalarını, beyinlerini, yüreklerini tutsak edememiştir. En güçlü olduğu anda ve yerde bile faşizmin güçsüzlüğü ve yenilgisidir bu.

Unutmamak gerekir ki, faşizm her türlü özgürlüğü gasbettiği halde, MÜCADELE ETMEK ÖZGÜRLÜĞÜ'nü yok edemez. Faşizme karşı DİRENMEK ÖZGÜRLÜĞÜ HER ZAMAN vardır. Şayet koruyla, yılmayarak bu özgürlüğü kullanamayanlar varsa bu, onların kendi kendilerine koyduğu yasaktır. Bunca yıldır faşist devlet terörü altında mücadele etmekte olan sosyalistler, mücadeleyi kendine yasaklamamış, yani FAŞİZMIN YASAKLARINA boyun eğmemiş olanlardır. Hapishanelerde her türlü ezaya katlanarak boyun eğmeyenler de böyledir. Faşizm onlara her türlü özgürlüğü yasaklamış, fakat Direnme Özgürlüğünü yasaklayamamıştır.

Gerçek Gazetesi'nin Ocak 1985 tarihli 232. sayısından alınmıştır.

BAKIŞ

Demokrasi üzerine ders vermeye gelmiş

DERS verecek adamın dersini vereceği şeyi iyi bilmesi gerekmez mi? O bildiğini sansa da, sahidini bilip bilmediğini biz nereden bileceğiz? Sözüün eri olma diye bir deyim vardır dilimizde. Ya da "Ayinesi iştir kişinin, lâfa bakılmaz!" derler. Taa Almanyalara demokrasi dersi vermeye gelen eski CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit sözünün eri mi? Lâfına değil de işine baktığımızda ne görüyoruz? Her iki kistasa da vurduğumuzda B. Ecevit fos çıkıyor. Ne dediğini yapıyor, ne ettiğini lâfla mütenasip iş görüyor. Demek ki dersini vermeye geldiği şeyi, demokrasiyi BİLMİYOR.

Bilseydi, ya şimdiye kadar, faşistler 12 Eylül'de aşıktan açığa başımıza bela oldukları günden beri, başka türlü davranırdı, ya da faşistlerin sultası altında kuzu kuzu oturduğu Türkiye'den kalkıp taa buralara demokrasi dersi vermeye gelmezdi.

Türkiye'de yıllardır faşizm kol gezerken doğru-dürüst kılını bile kıpırdatmayan, iki lâf edecek olduğunda üzerine yürününce hemen pısan ve tüm yasaklara harfi harfine uyan bir insan—hele de koskoca yıllanmış bir partinin genel başkanıysa—demokrasinin ne olduğunu hiç mi hiç bilmiyor demektir. Çünkü demokrasinin ne olup olmadığını sadece lâfla bilmek hiçbir şey ifade etmez. Demokrasinin sözünü edenin demokrasinin gereğini yerine getirmesi, yani sözünün eri olması gerekir. Bu açıdan bakıldığında—ki bu açıdan bakmayacaksa hangi açıdan bakacağız!—Almanya'nın Hamburg kentinde demokrasi dersi vermeye gelen Bülent Ecevit çoktan demokrasi sınavında sınıfta kalmıştır.

Gelgelelim, "Kişi kendini bilmek gibi irfan olmaz," diye de bir söz var dilimizde. CHP'nin eski Genel Başkanı ve ne zamandır kurulacağı söylenip duran Demokratik Sol Parti'nin yeni "ilham meleşti" Bay Ecevit, demokrasinin ne olduğunu BİLMEDİĞİNİ DE BİLMİYOR. Bilseydi elin yurdunda demokrasi üzerine nutuk atmaya buralara gelmesinin ne haddini bilmez saçmalık olduğunu kavradı. Ne denli irfandan nasipsiz olduğunu dünya alemnin gözü önüne sermezdi. Onun bilip bilebileceği, belli ki, kuru lakırtıdan ibaret. Taa buralara kadar o kuru lakırtıyı yeni bir şeymiş gibi tekrarlamaya gelmiş. Dediklerine kulak verecek birilerini bulacağını sanıyor. Hayatında çok kez olduğu gibi—ve kuru lakırtıyla durumu idare ederim sananların hep başına geldiği gibi—yine yanılıyor!

götürülürken cipte, cemsede başlar ve çeşitli biçimler alarak, sürer gider. Bütün bu işkence ve cina-

yetlerin hesabının sorulmamacığını sanıyorlarsa yanılıyorlar. Bunu yaşayarak birlikte göreceğiz.

Bursa Emniyet Müdürlüğü mü, intihar kulesi mi?

18 Ocak 1985 tarihli Hürriyet Gazetesi'nde yer alan bir haberde şöyle deniyordu: "Bilgisine başvurulmak üzere tanık olarak çağırıldığı Bursa Emniyet Müdürlüğü'nün üçüncü katından atlayan 29 yaşındaki Cavit Hüner ağır yaralandı". Habere göre "bir siyasi suçtan sabikalı olan ve üç yıldır cezaevinde yatan Cavit Hüner üçüncü kattaki sorgusu sırasında bunalmış geçiyor ve koridordaki pencereye koşarak camı açıp, kendisini boşluğa bırakıyor".

Fazla söze gerek yoktur. Bu olayları herkes çok iyi bilmektedir. 1981 yılında da yine bir sorğu için getirilen avukat Ahmet Veziroğlu'nun da beşinci kattan atladığı (!) söylenmişti. Her iki olayda da polis yetkililerinin ifadesine göre, insanlar buraya bir bahane ile (örneğin sorğu vs) giriyor ve önceden planladıkları canlarına kıyma eylemini binanın üçüncü ya da beşinci katından atlayarak yerine getiriyorlar. Sanki Emniyet Müdürlüğü değil, intihar (!) kulesi!

Konu son derece ciddidir. 12 Eylül 1980 ile birlikte "intihar", bunalmış, güvenlik güçleri ile çatışma, direniş" vb. nedenlerle polis ve kolluk kuvvetleri gözümüzün içine baka baka cinayet işlemektedir. 12 Eylül darbesi ile birlikte zorbalık, hoyratlık ve hesapsız bir zalimlikle davranma konusunda polis ve kolluk kuvvetleri kendilerini tam bir serbestlik içinde hissetmektedirler. Kendilerinden hiçbir hesabın sorulmayacağını, durumun örtbas edilemeyeceğini hallerde işkenceci oldukları mahkemede açıklanmış ve hatta hüküm giymiş olsalar da meslektaşları faşist katil Mustafa Haskırış gibi yurtdışına "görevli" olarak "kaçırılacaklarını" bilmektedirler.

"Ben anarşist asmayacağım da, hapishanemde besleyeceğim öyle mi?" diyen hem savcı, hem yargıç, hem cellat K. Evren'in polisleri de işleri kestirmeden halledivermekte ve göz kırpmadan cinayet işlemektedirler.

Ülkemizde polis örgütü gerçi başından beri despottur, zorba devlet çarkının işkence dişlisidir. Polis örgütüne elaman alınırken, insanlar özellikle seçilmekte ve geçirdikleri eğitimle ve mesleklerini ifa süresinde içlerinde insanlıktan bir nebze bile birşey bırakılmamaktadır. 12 Eylül öncesinde bu çark toplumdaki demokratikleşmeye paralel olarak bir parça kırılmış gibiydi ve polisler Pol-Der örgütü içinde örgütleniyorlardı. Ve 12 Eylül'den sonra tüm demokratik kurum ve kuruluşlara amansızca saldıran faşizm, iktidarına dayanak yapacağı polis örgütünde böyle bir demokratikleşmeye asla tahammül gösteremezdi. Nitekim daha ilk günlerden başlayarak emniyet örgütü baştan aşağı yenilendi, 6 bin polis görevden alındı, 26 bin polis disiplin cezasına çarptırıldı. Faşist anayasa ile birlikte adı üstünde "polis devleti" kurulurken, polis de halka karşı tam bir savaş durumunda, en yeni, en saldırgan eğitim ve silahlarla donatıldı. Bir yandan polis terörü ile insanlar korkutulurken, diğer yandan "polis amca" imajı yaratılmak için sevimli (!) Amerikan polis dizilerinden, "polis şefkati" sergileyen haber programları kadar her türlü beyin yıkama girişimine hız verildi. Bu arada polis adam öldürebileceği ve bundan dolayı sorumlu tutulmayacağı anayasa teminatı altına alınmıştı çoktan.

Günlük basına yansayan olaylara göre (ki hepsi yansınamamaktadır) Aralık 1980 ile Ocak 1983 tarihleri arasında "güvenlik güçleri ile çatışma sonucu 43 kişi ölmüştür", yani 43 kişi sokak ortasında katledilmiştir. Yine Aralık 1980 ile Şubat 1982 tarihleri arasında bir emniyet müdürü, 4 komiser muavini, 16 polis memuru, 10 subay, 6 astsubay, altı gardiyan ve bir cezaevi müdürü toplam 21 kişinin öldürülmesinden dolayı mahkemeye verilmiştir. Bunlar da işkencehanelerde, kapalı kapılar ardında katledilenlerden

birkaçıdır.

Son olarak 19 Ocak günü gazetelerden bir haber okuyalım: "İstanbul Emniyet Müdürlüğüne getirilen bir gencin boğuşmaya girmesi sonucu

kendisi ve bir polis öldü." Bu tür boğuşmalarında da ne olduğunu Emniyet Müdürlüğüne düşenler çok iyi bilir. Boğuşma daha doğrusu işkence faslı daha siyasi zanlılar emniyete

GERÇEK gazetesinden fabrika haberleri

CERKEZ KÖY AEG'DE YARAMIZI SARACAĞIZ

Cerkez Köy AEG'de Otomobil-İş sendikası örgütlenmeye başladıkdan kısa bir süre sonra yüzde 70'lik çoğunluk sağlandı. Buna rağmen Bölge Çalışma Müdürlüğü sahte evraklara dayanarak fabrikanın bir bölümünde faşist Türk Metal'e yetki verdi. Bu bölümde 1040 işçi çalışıyordu ve 650 kişi Otomobil-İş üyesiydi. Otomobil-İş'in 18 Ekim'de yaptığı itirazı mahkeme 6 Aralık'a erteleyip işverene zaman kazandı. Aynı fabrikanın 1600 işçi çalışan bölümünde de Otomobil-İş'in 950 üyesi olmasına karşılık Çalışma Bakanlığı aylarca yetki vermedi. Bu arada faşist Türk Metal'i yedek alan patron tabii boş dumuyordu. Her gün işçiler idareye çağırılıp "akıllarını başlarına toplamaları" öğütülüyor, makinalarda gözleniyor, tuvaletlerde takip ediliyor, sendikadan istifaya etmeleri için para teklif ediliyor. Bütün bunlar AEG işçisini yolundan döndürmeye yetmedi. Ancak patron birliğimizi ne pahasına olursa olsun yıkmak istiyordu. Son kuzu İş Kanunu nun 13. ve 17. maddelerini çalıştırmaktı. Kara listeler hazırlandı, sendikal mücadelede öncülük etmiş 18 arkadaşımız 15 gün içinde işten atıldı. Eğer Otomobil-İş'ten istifa edilmezse daha yüzlerce kişinin atılacağı duyuruldu. Bu durum işçiler arasında korku ve umutsuzluk yarattı. Bir çok işçi istemeye istemeye sendikadan istifa etti. Doğrusu, patron bir Pirus zaferi kazandı.

Ancak en kısa zamanda yalarımızı sarıp, mücadelemizi

daha bilinçli, daha kararlı yürüteceğiz. AEG patronunun gördüğü kara düşler er geç gerçek olacaktır. Bir Grup Gerçek Okuru

TELRA'DA BASKILAR

Profilo Holding Şirketler Grubu'na bağlı Telra'da çalışmaktayım. İşyerimizde sorunlar günbe gün artıyor. İşverenin baskısı, tehdidi yoğun ve sistemli bir şekilde sürüyor. İşçileri "çok ağır çalışıyorsunuz, bu böyle devam ederse işten çıkartırız" diyerek güçlerinin çok üstünde çalışmaya zorluyorlar ve bunu da başarıyorlar. Bir dakika tazgahın başında boş görseler hemen işten çıkarma tehdidi savruluyor.

Her bölümde ustabaşılar işçiler üzerinde korkunç bir baskı mekanizması kuruyorlar. Tüm bölümlerde işten çıkarma yetkisi ustabaşılarda ve patron yardakçıların elinde verildi. Bu nedenle işçiler bu patronun köpeklerinin her türlü isteklerini yerine getiriyorlar.

Daha önce fabrika kadrolu işçi almaktaydı, şimdiyse dört aylık sözleşmeli işçi almaktadır. Çünkü bu sözleşmeli işçilerin sigortalı edilmesi diye bir dert yok, hiçbir sosyal haktan yararlanamıyorlar. Sadece asgari ücretle çalıştırılıyorlar. Bu da patronun arayıpta bulamadığı şey. Ekonomik zorluklar ve işsizlik nedeniyle bir sürü insan sözleşme, yani kölelik belgesini imzalayıp işe başlıyor.

Fabrikamızda 1500 işçi çalışıyor. Faşist iktidar gelişi hiçbir zaman maaşlarımızı zamanında alamadık.

Türkiye'de aylık enflasyonun hızını düşünürsek aylıklarımız hep o anki değerinin altında bir değerle elimize geçiyor. İşçi avansı isteyince, işveren "sizin hiç mi haberiniz yok, faiz oranları yüksek, ben size zamanında önce para veremem" diyor. Kendisi hiç utanmadan bizim paramızı bir ay gecikmeyle ödüyor.

Bir Gerçek Okuru Gerçek Gazetesi'nin Aralık 1984 tarihli 231. sayısından alınmıştır.

ADANA PAKTAŞ I'DE İŞÇİ KIYIMI

12 Eylül faşizminden sonra güya "işçi çıkarma yasağı" getirilmişti. Bu "yasak"la birlikte darbeden bu yana her yıl 350 bin kişi, her ay 30 bin ve her gün 100 çalışan işsiz kaldı. Ne tuhaftır ki, günlük basın ancak "işçi çıkarma yasağı" kalktıktan sonra nerede ne kadar işçinin atıldığını yazıp çizmeye başladı. Sanki daha önce işsiz kalanlar yerden mantar biter gibi aniden çıkiverdiler veya gökten zem-bille indiler!

Patronlar faşizmin kendilerine sunduğu olanaklardan sonuna kadar yararlanabilmek için hergün yeni yöntemler geliştiriyorlar. Daha bir ay evveli işyerimizde yedili grup sistemine geçilerek her ay 20 milyon üzerinde her zamanki artı-değerin dışında bir miktarı ücretlerimizden kesip cebeye indirmeye başladılar. Şimdilerde ise toplu işten çıkarmalar var. En başta eski DİSK üyelerini, kıdemleri ve şu anki Teksif şube yönetimine ileriki seçimlerde muhalefet listesi çıkarabilecek olan-

ları. Onların yerine geçmişte faşistlerin çoğunlukta olduğu Yurttaş Fabrikası işçilerini alıyor. Çünkü Yurttaş işverene de aylardan beri ücret ödemiyor ve bazan üretime ara veriyor.

Her gün sıranın bize gelip gelmediğinin kaygısıyla gidip geliyoruz.

Ne ki, başımızda bu sarı sendikacılar oldukça, demokrasi güçleri biraraya gelmedikçe bu sahneler çoğalacak.

PEKTAŞ I'den Bir Gerçek Okuru

GRUNDIG'TE YILMAYACAĞIZ

İstanbul Grundig Fabrikası işçi çıkarmada ilk sıraları alan fabrikalardan birisidir.

Kasım 1984'te normal çalışmamızı sürdürürken ayın 13'ünde fabrika idaresine arkadaşlarımız ikişer ikişer çağırılıp öğleye kadar toplam 12 kişi işten atıldı. Suçları Otomobil İş üyesi olmalarıydı. Öte yandan tazminatın kazanmayı da hesaplamışlardı. Buna göre 1984 yılında yıllık tazminat 80 bin lira iken, 1985 için 120-140 bin lira arasındaydı. Bunun için bildirim süresi dahi beklenmeden yeni yıl öncesi işçi çıkardılar. Geride kalanlara da Otomobil-İş üyesi olursanız böyle olur diye gözdağı veriyorlardı.

Ama bizi yıldıracaklarını zannetmesinler, hep böyle süreceğini zannetmesinler. Günlerin hep onlar için başlayacağını zannetmesinler. Günler bizim için de başlayacaktır...

Bir Gerçek Okuru Gerçek Gazetesi'nin Ocak 1985 tarihli 232 sayısından alınmıştır.

TÜSİAD kongresi yapıldı

Büyük sermayenin önde gelen kuruluşlarından Türk Sanayici ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) kongresi yapıldı. Bilindiği gibi TÜSİAD basit bir dernek değildir. Tekelci burjuvazinin en önde gelen kuruluşlarından biridir. TÜSİAD'ın 213 üyesi vardır ve üyeler üyeliğe büyük bir titizlikle kabul edilmektedirler. Üyeliğe kabul edilenler tekelcilerin bizzat kendileri ya da en güvenilir yöneticileridir. Aklınıza gelebilecek bütün tekelci sermaye gruplarının sahipleri hem şahsen ve ismen, hem de kendi birinci derece yöneticileri ile temsil edilmektedir. Ve tüm ekonomik örgüt görünümüne rağmen TÜSİAD, aslında bir çeşit siyasi örgüt gibidir. Değişik tekelci ekonomik çıkarların yanısıra o

çıklarına uygun düşen politikaların tartışıldığı (örneğin 24 Ocak 1980 politikası ve onun politik formülüne olan askeri yönetim dahil olmak üzere) ülkenin ekonomik politikasına ve ülke yönetiminin politik formüllerine değgin yönlendirmelerin yapıldığı bir kuruluştur. Geçtiğimiz günlerde yapılan kongre öncesinde TÜSİAD iç çekişmelerle sahne oldu. Yüksek İstişare Kurulu bir uzlaşma listesiyle kongreye gitmek istedi. Buna rağmen aralarında Şarik Tara ve Halit Narin'in de bulunduğu birçok üye kongreye katılmadı. Kongrede 213 üyeden 117'si hazır bulundu. Uzun süredir başkanlık yapan Ali Koçman başkanlıktan alındı. Bu durum TÜSİAD yönetiminin ö-

zal hükümetine karşı daha eleştirel bir tutum takınması isteyenlerin ağırlık koyması şeklinde yorumlandı ve kulislere Koçman'ın Özal ve onun ekonomik politikasına "çok fazla yatkın" olması biçiminde yorumlandı. Aynı şekilde Şarik Eczacıbaşı, Osman Boyner ve Melih Özkat hariç işadamları yönetime bizzat girmediler. Kendilerini yöneticileri aracılığıyla temsil ettirdiler. Gene bir uzlaşma ismi olarak başkanlığa tekelci burjuvazinin çeyrek yüzyıllık profesyonel yöneticilerinden, en kaşarlanmış kiralık yöneticilerinden, Koç grubunun adamı ve askeri rejimlerin başkanlarından Şahap Kocotopçu'yu getirdiler.

Gene Genel Kurul'a Özal'ın ve hiçbir bakanın, her hangi bir hükümet temsilcisinin katılmaması, Özal'ın gönderdiği mesajın tek kişi tarafından bile alkışlanmaması dikkatleri çekti. Kongre öncesinde sadece dernek üyelerine postalanmış imzasız bir bildiri ise çeşitli dedikodulara yol açtı.

Örgütte ağırlığı olan Koç, Sabancı vb. gibi işadamlarının

yeni yönetimde ismen yer almamaları, orada kendilerini adamları vasıtasıyla temsil etmelerini "TÜSİAD'ın önümüzdeki dönemde hükümete karşı eleştiri ve uyarı bakımından daha aktif olabilmesi ve böyle bir yönetim kurulunca bazı önde gelen işadamlarının bizzat bulunmalarının hükümetle ilişkiler bakımından daha uygun olacağı, böyle bir formülün TÜSİAD yönetimine hareket kabiliyeti ve manevra alanı kazandıracığı" şeklinde yorumlandı.

Burada belirtilen ki, TÜSİAD'ı oluşturanlar 24 Ocak'tan başka bir aralıkta içinde değildirler. Sadece 24 Ocak politikasının biraz gevşetilmesini istemektedirler. Oysa 24 Ocak 1980 kararları alınmadan TÜSİAD şöyle bir talepte bulunuyordu: "Türk ekonomisinin kurtuluşu dışa açılmaktır, dışa açılmada ilk hedef ihracatı arttırmaktır. İç pazarın cazibesi sirdüğü, iç talep tahminleri üstünde büyüme devam ettiği sürece bu olmaz. İç piyasada satılmakta ihraçat yapmayı daha karlı kılmada araç fiyat-

(Devamı 9. sayfada)

Bulgaristan aleyhine kampanya

SON zamanlarda burjuva basını Sosyalist Bulgaristan aleyhine güdümlü bir kampanya yürütüyor. Oradaki Türklerle ve pomak adını verdikleri müslüman Bulgarlara baskı yapıldığını iddia ediyorlar. Manşetlerden köşe yazılarına kadar bu gerici şoven kampanya kapsamında yazılıp çizilenler, hiçbir somut söz söylemeden kuru sıkı iftiralarla en pespaye anti-komünizmi ve şovenizmi sergiliyorlar. Yaptıkları kılık sosyalist devlete küfrediyorlar, iğrenç bir hamasiyet ile ve utanmadan haber diye sundukları uydurmalarla Bulgaristan'daki Türklerin kötü şartlarda yaşadıklarını okurları inandırmak için ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar.

İkinci Dünya Savaşı sonunda Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin kurulmasını izleyen yıllarda da, benzeri bir kampanya açılmıştı. Dünyadaki soğuk savaşın Türkiye özelindeki izdüşümü, hatırlanacağı gibi Sovyetler Birliği'ndeki ve Bulgaristan'daki, Yugoslavya'daki (genç sosyalist balkan devletlerindeki) Türk ve müslümanların esaret altına alındığı safasataydı. O yıllardaki kampanyayı bugün anımsayacak olanlar, ya da o yıllara ait gazete arşivlerine bakacak kimselerin de görececeği gibi bugün açılan kampanyanın ne ölçüde farklı olduğunu söyleyebiliriz.

O yıllardaki soğuk savaşta zamanın hükümetleri özellikle 50'li yılların başındaki Menderes hükümeti- Bulgaristan'daki Türklerin Türkiye'ye gelmeleri için göçü teşvik etmişti. Gelenlere küçümsenmeyecek topraklar verilmiş, iş imkanları yaratılmıştı.

Aradan geçen bunca zaman zarfında gerici kalemler bu "esaret" edebiyatını zaman zaman tekrarlayıp duymuşlardır. Ama it üreken, kervan yürümüşür. Bulgaristan'da sosyalist kuruluş gerçekleşmiş ve Türk emekçilerin de sosyalizmin tüm kazanımlarını yaşayarak görmüşlerdir.

Bunlardan sosyalist rejime ayak uydurmak istemeyenler Türkiye'ye gelip yerleşmişlerdir. Gelenler, çok uzun yıllardan beri "esaret altında" diye tanımlanan oradaki akrabalarını ziyarete gidip gelmektedirler. Bu trafik o kadar yoğun olmuştur ki, İstanbul'da Aksaray ile Fındıklı arasında türeyen otobüs firmaları adeta dolmuş kaldırır gibi Bulgaristan'a sefer düzenlenmişlerdir.

Gidip gelenler Bulgaristan'dan aldıkları ev eşyalarını, giyecekleri İstanbul'un, Bursa'nın semt pazarlarına satarak yol masraflarından daha fazlasını bile çıkarıyor olmuşturlar. Daha da önemlisi akrabalarını ziyaret edip dönenlerin hiç birisi "esaret"ten söz etmemiştir. Tersine Bulgaristan'ın nasıl geliştiği olduğu, elektriksiz köy kalmadığı,

oradaki akrabalarının hayatlarından memnun olduğu, işçilerin her türlü güvenceye ve Türkiye'de sahip oldukları yaşam düzeyine kavuştukları bizzat bu kişiler tarafından söylenen bir gerçekliktir. Dahası da, bu göçmenlerin toprağa bağlı dışındakiler (proleterleşmiş olanlar) hayli fazladır. İstanbul'un hemen hemen tüm işçi semtlerinde, fabrikalarında "Bulgaristan göçmenleri"ne rastlamak mümkündür ve babaları, dedeleri sosyalist rejimden kaçmış olan bu işçiler arasında çok sayıda sosyalist ve ilerici vardır. Bir bakıma denilebilir ki, burjuvazinin anti-komünizmine ve sosyalist ülkeler hakkındaki uydurduğu yalan ve iftiralara karşı birçok fabrikada bu Bulgaristan göçmenleri sosyalist ajitasyon ve propagandanın yandaşları ve sosyalizmin insanlara neler kazandırdığının canlı tanıkları olmuşlardır.

İstanbul fabrikalarındaki işçiler, ya da o semtlerdeki diğer emekçiler Bulgaristan'a gidip gelen bu göçmen yurttaşların anlattıklarını birinci ağızdan dinleyenlerdir.

Ve en önemlisi, Bulgaristan'da "esaret altında" oldukları iddia edilen Türklerden Türkiye'ye göç etmeye meraklı olan da yoktur. Çünkü onlar da Türkiye'den gelen akrabalarından Türkiye'deki yoksulluğu, son derece kötü yaşama ve çalışma koşullarını dinlemekte ve sosyalist Bulgaristan'da yaşadıkları için "hallerine bin şükretmekte"dirler. Bulgaristan'daki Türkler sosyalist bir sistemin tüm niteliklerinden yararlandıkları gibi, dillerine, kültürlerine de karışan yoktur. Burjuva basının en gerici kalemlerinin bu konuda yazdıkları gazete arşivlerinden taranacak olursa görülecektir ki bu faşist ve gerici hoparlörler, oradaki Türklerin Komünist Partisi'ne ya da Parti'nin gençlik örgütüne çok sayıda girmelerinden, oradaki kitle örgütlerinde aktif görev almalarından, köy komünlerinde, kooperatiflerde aktif olarak yöneticilik yapanlardan, milis teşkilatına katılanlardan uzun uzun yakınmışlardır ve "Bulgaristan'daki soydaşlarımız komünistleşiyor, onlara sahip çıkmalı, komünist olmalarının önüne geçelim" diye feryat figan etmişlerdir.

İçinde yaşadığımız yeni soğuk savaş koşullarında ise, karanlık mihraklar tarafından birden bire bu konu alevlendirilmiş ve aşağılık bir kampanya ile "esaret edebiyatı" yeniden başlatılmıştır.

Ergun Göze'sinden, Uğur Mumcu'suna kadar bir sürü kiralık kalem yaygarayı basmışlardır. Fakat kopartılan kuru güriktü o kadar fazla olmuştur ki, basında Bulgaristan düşmanlığı öylesine körüklenmiştir ki, Turgut Özal bile bu kadarını fazla bulmuş olacak ki, üstüste verdiği demeçlerde "böyle bir şeyin vuku bulup

bulmadığı bile belli değil" diyerek "birtakım çevrelerin" Batı Trakya Türkleri diye ortalağı karıştırdıklarını, bu şekilde Yunanistan ve Bulgaristan düşmanlığı yapılarak Türkiye'nin balkanlardaki komşularıyla arasının açılmak istendiğini söylemek zorunda kalmıştır.

Bu kampanyanın bayraktarlığını yapan Tercüman Gazetesi'nin sözümlerine liberal bir görüntü vermeye çalıştığı Yankı Dergisi iftiralarını "Demirperde Usulü Jenosit" başlığı altında verdi. Tek bir somut lâf söylemeden Bulgaristan'a yönelen suçlamaları Jenosit terimine kadar vurduran Tercüman patronlarına sormak gerekir: Jenosit, bir ülkede belli bir azınlığın ya da ezilen bir ulusal veya etnik gruba mensup insanların katledilmesidir. Tek bir ölüm olayını gösteremediğiniz bir duruma Jenosit adını verirken siz yalancısın müfterisiniz. Hele hele 1915'te Ermenilerin kitle halinde katledilmesi olayını jenosit kabul etmeyen sizin gibileri Bulgaristan'ı jenosit suçluyorsa yapılan şey kuru iftira olmaktan da çıkıp tam bir alçaklık kimliği kazanır. Hatırlanacağı gibi Nazı İlcak hanım 1981 Şubat'ında yazdığı bir başyazısında "1915"te öldürülen Ermenilerin sayısının iddia edildiği gibi bir milyon olmadığını, bazı Amerikalı kaynakların bu rakamı

400 bin diye gösterdiğini, kendi tahminine göre ise o 'tehirci' olayında 'hayatını kaybeden Ermenilerin' olsa olsa 200-250 bin civarında olduğunu, bunun da doğal karşılığı olarak gerektiğini, çünkü o sıralarda Türkiye'nin 1. Dünya Harbi içinde olduğunu" söylemişti. Yani Nazı İlcak Yeniköy'deki yalancın dünyaya bakarken kendi verdiği rakamlarla dahi 200-250 binden aşağı inmedigi bir kitlenin katledilmesini jenosit saymaz, "harbin civesi" sayar, fakat onun gazetesi ve dergisi tek bir baskı kanıtı göstermeden, tek bir kimsenin bile burnunun kanadığını ispat edemeden sosyalist bir devleti jenosit suçluyor.

Karanlık mihrakların başlattığı, burjuva basının da hem güdümlü amaçlarla, hem de bu sayede tiraj arttırmak gayretleriyle sürdürdüğü bu yalan ve iftira furysı da gelip geçecektir. Koptarılan bu ve benzeri güriktüler ülkenin içinde bulunduğu konjoktüre bağlı manevralardır. Ve anti-komünizmin bu paslı silahı bir kez daha geri tepecektir. Uğur Mumcu gibi sol maskeli madrabazlar ise tynetleri bir kez daha teşhir olmuş durumda, kendi çirkefliklerine biraz daha gömülmüş olacaktırlar.

Gerçek Gazetesi'nin Ocak 1984 tarihli 232. sayısından alınmıştır.

SGB'nin Gençlik Yılı bildirisi

1985'in Birleşmiş Milletler tarafından Dünya Gençlik Yılı olarak ilan edilmesi üzerine Sosyalist Gençler Birliği yurt içinde bir bildiri dağıttı. SGB'nin bildirisi şöyle:

GENÇLER, KARDEŞLER!

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 27 Aralık 1979'da yaptığı toplantıda 1985 yılını "KATILIM-GELİŞME-BARIŞ" şiarı ile GENÇLİK YILI ilan etti. Bu yılın dünya gençliği adanması yaşadığımız koşullarda birçok nedenden dolayı anlamlıdır. Anlamlıdır çünkü;

Toplumların en dinamik ve gelişmeye açık kesimlerinden biri olan gençlik, tüm dünyada, toplumsal yaşama, bu yaşamın tüm birimlerinde karar verme sürecine doğrudan KATILIMI; bunu en etkin biçimde gerçekleştirmek için yetkin ÖRGÜTLERLE; bu temelde eğitimin demokratikleştirilmesini, iş olanakları sağlanmasını, sağlıklı beden ve ruh gelişiminin önündeki bütün engellerin kaldırılmasını istiyor.

Gençlik, ülkesinin ekonomik-toplumsal gelişiminin sonuçlarından en geniş şekilde yararlanmak istiyor; halkın bu yoldaki mücadelesine omuz veriyor. Ve ülkesinin gelecekteki sahipleri olacakları bilinciyle yaşam hakkının tehdit edilmediği bir yurt, yaşanması bir dünya için hem genel silahsızlanma, hem de nükleer savaş tehditlerine karşı BARIŞ MÜCADELESİNE aktif bir biçimde katılıyor.

ULUSLARARASI GENÇLİK YILI önemlidir, çünkü; 20. yüzyılın bitimine az bir zaman var, yani "kapitalizmden sosyalizme geçiş"e ilk tanıklık etmiş çağın bitimine. Yüzyılın sonu yaklaşırken, emperyalizm daha da saldırganlaşıyor, kaçınılmaz sonunu getirmek için her zorbalığı deniyor. Bölgesel savaşlarla, karşı-devrimci saldırılarla, nükleer savaş tehdidi ile yeni yeni düşmanlıklar, zorbalık örnekleri sergileyip halklar arasında yakınlaşmayı önlemeyi, ezilen halkların sosyal kurtuluş mücadelesine engel olmayı planlıyor. Başını Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin çektiği detant-yumuşama politikasını sabotaj ederek, gerginlik-düşmanlık temelinde yok oluşunu geciktirmeye çalışıyor. Ama nafiye. Ezilen halkların bağımsızlık-demokrasi-sosyalizm mücadelesine engel olamıyor.

İşte Dünya Gençliği bu mücadelelere daha aktif, saflarına taze güçler katarak katılıyor. Yaşanacak bir dünya mücadelesini "gençlik gelecektir" bilinciyle daha da yükseltiyor.

Ülkemizde ise, bu evrensel içerik ve anlamdan yoksun, yıldızlı nutuklarla bir "gençlik yılı" kutlanıyor. Faşist diktatörlük sözümlerine gençlik yılını büyük bir hayasızlık ve utanmazlıkla kutluyor! Evrenler, Özal, Doğramacılar, Dinçerler gençlik yılı diyerek gazetelerde, radyo-televizyonda boy gösteriyorlar. Aba altından sopa gösterip, sözümlerine gençliğe nasihat veriyorlar! Onbinlerce genç insanımız toplama kamplarında çürütülürken, yüzlerce işkencele, operasyonlarda katledilir, onlarca idam sehpalarına gönderilirken, faşizmin elebaşları gençlik yılını kutluyorlar. T.Kürdistanı'nda yoksul Kürt emekçileri faşist kıyımından el-aman diyerek 13-14 yaşındaki evlatlarını bile batıya gönderirken, faşistler gençliğin yılını kutluyorlar. YÖK ile öğrenci-öğretim üyesi kıyımı sürdürülürken, paralı eğitim ile yüksek öğrenim kapıları ülke gençliğine ezici çöğünluğuna kapatılırken, sokaklarda milyonlarca genç insan işsiz, aç doluşırken, faşistler hangi amaçla ne yılını kutluyorlar!

GENÇ KARDEŞLER!
SOSYALİST GENÇLER BİRLİĞİ size sesleniyor. Bilmiyoruz ki, faşist diktatörlük gençlik yılını beyin yıkama ve şantaj için, yalan ve demagojileri için kullanmaya çalışıyor. Silahlarını kendilerine çevirmek elimizdedir. Faşizmin gerçek yüzünü teşhir için üniversitelerde, fakülteelerde düzenlenecek her türlü toplantıya, aktif ve kitlesel olarak katılalım. Demokratik taleplerimizi tekrarlayalım. Uluslararası Gençlik Yılı'nın gençliğin anti-faşist mücadelesinde bir basamak yapalım.

Bilelim ki, Türkiye'de Gençlik Yılı'nın en iyi kutlama biçimi, faşizme karşı en güçlü örgütlenme ile eş değerdir. İşçi sınıfımızın, emekçi halkımızın mücadelesiyle bütünleşmenin gereği budur, gençlik onurumuza karşı sorumluluğumuz bunu gerektirmektedir.

Yaşasın Türkiye Gençliğinin Anti-Faşist Mücadelesi!
Yaşasın Dünya Gençliğinin Özgürlük ve Barış İçin Dayanışması!

SOSYALİST GENÇLER BİRLİĞİ

İmzalanmasından 40 yıl sonra

Yalta Konferansı'na saldırılar yoğunlaşıyor

● Bundan 40 yıl önce SSCB, ABD ve İngiltere'den oluşan anti-Hitler Koalisyon devletlerinin hükümet başkanları 4-11 Şubat 1945 tarihinde Kırım'ın Yalta şehrinde bir araya geldiler. Konferansın içeriği ve sonuçları üzerine SSCB'den Prof.Pavel Sevostyanov ve yardımcısı Gorgi Kymın'ın konu üzerine "Sowjet-union Heute" dergisinin Şubat 1985 tarihli sayısında yazdıkları yazının tercümesini aşağıda veriyoruz.

-Faşist Almanya'ya karşı verilen savaş sonuna doğru yaklaşıyordu. SSCB, ABD ve İngiltere hükümet başkanları, gerek Avrupa'da gerekse Uzak Doğu'da süren savaşın biran önce sona erdirilmesi ve savaş sonrası düzenlemenin ilkelerinin tesbit edilmesi için bir araya gelmeye karar verdiler. Konferans 4 Şubat 1945 tarihinde Sovyetler Birliği'nin Yalta şehrinde başladı. Josef Stalin, Franklin D.Roosevelt ve Winston Churchill'in o zaman aldığı kararlar, bugün de hi önemini yitirmedi.

Avrupa iki kere dünya savaşı yangınına sahne olmuştu. Her iki savaş da Almanya topraklarında başlamıştı. Bu nedenle müttefik devletler Alman militarizminin ve Nazizmin yok edilmesi ve Almanya'nın barışı bir daha bozmayacağı garantilerin yaratılması için çok büyük öneme sahip prensipler üzerinde anlaşılar. Bu bağlamda birçok ortak kararlar alındı. Yalta Konferansı'nın en önemli kararı, katılan devletlere tesbit edilen şu açıklamaydı: İnsanlığın en büyük çabası olan sağlam ve sürekli barış, ancak barışsever ülkeler ve halklar arasındaki kalıcı ve gelişen işbirliği ve karşılıklı anlayışla gerçekleştirilebilir.

Müttefik devletler arasında hiçbir ayrılığın olmadığı ve tüm problemler üzerinde daima tam bir fikir birliği sağlandığı şeklinde olumlu bir tablo çizmek istemiyoruz. Bunlardan birisi meselâ Almanya'nın geleceğiyle ilgiliydi.

1943'deki Tahran Konferansı'ndan sonra Batılı güçler eski planlarını Almanya'yı bölme planıyla genişlettiler. ABD Maliye Bakanı Henry Morgenthau, Başkan Roosevelt adına Almanya'nın geleceğiyle ilgili bir plan hazırladı. Bu plana göre Saarland ile Mosel ve Ren nehrine sınır olan alanlar Fransa'ya verilmeli, Ruhr bölgesi, Reinland, Kiel kanalı ile bunun kuzeyindeki bölge "uluslararası bir

organ" tarafından yönetilen uluslararası bir alan haline getirilmeliydi. Almanya'nın geri kalan toprakları da Prusya, Sachsen, Thüringen'i içine alan Kuzey Almanya ile Bavarya, Württemberg, Baden vb'yi içine alan Güney Almanya şeklinde, iki "otonom devlet" halinde bölünmeliydi. Morgenthau'nun planının sonunda ise Avusturya ile birlikte bir Gümrük Birliği'nin oluşturulması öneriliyordu.

Plan, Almanya'nın bölümünün değişik bir varyantını getiriyor ve ülkenin sanayisinin büyük bir kısmını yok edip, onu bir tarım ülkesi haline getirmeyi öngörüyordu. ABD ve İngiltere hükümetlerinin 1944 Eylül'ünde Quebec'te yaptıkları konferansta Franklin D.Roosevelt ve Winston Churchill Morgenthau'nun planını onayladılar.

Sovyetler Birliği batılı devletlerin Almanya'nın bölümmesini desteklemedi. Yalta Konferansı görüşmeleri sırasında yapılan fikir alışverişinde, müttefik devletler, daha sonra Sovyet hükümetinin talebi üzerine gündemden kaldırılan Almanya'nın bölümmesi sorunu özel bir komisyona devretme kararını aldılar.

Polonya'daki hükümetin bileşimi sorunu da oldukça şiddetli politik çatışmalara neden oldu. ABD ve İngiltere hükümetleri Polonya'nın kurtarılmasında ABD'nin tüm ikinci dünya savaşında kaybetmiş askerden birbuçuk kat daha fazla asker kaybeden Sovyetler Birliği'ne düşmanlık güden Polonya sürgün hükümetiyle politik ilişkilerini hâlâ sürdürüyorlardı. Sovyetler Birliği Polonya'da demokratik temelde kurulan ve halkın desteğini sağlayan geçici hükümeti tanıyordu.

Washington ve Londra önceleri İngiltere'nin başşehirinde bulunan Polonya hükümetini yegâne hükümet gibi takdir etmeye çalıştılar. Şiddetli tartışmalar sonucu şöyle bir

Stalin, Roosevelt ve Churchill 4-11 Şubat 1945'te Yalta Konferansı'nda

uzlaşmaya varıldı: Batılı devletler yeniden organize olmak şartıyla, geçici hükümeti tanıyacaktı. Konferansta kabul edilen bir karara göre, kurulacak yeni geçici hükümete hem Polonya'nın, hem de Londra'daki göçmen Polonyalıların temsilcisi olarak yurtdışında yaşayan demokrat politikacıların dahil olması öngörülmüştü. Bu karar 28 Haziran 1945'te gerçekleştirildi.

Polonya'nın sınırlarının tesbiti sorunu da pürüzsüz yürümedi. Üç devletin hükümet başkanları Sovyetler Birliği Polonya sınırının etnik sınıra (Curzon hattı) uygun olarak çizilmesi üzerinde anlaşılar.

Müttefik devletler ciddi fikir ayrılıklarına neden olmasaydı Kuzey ve Güneydeki bazı toprakların Polonya'ya verilmesi gerekliliğinde de anlaşılar. Fakat bu toprakların büyüklüğü konusunda fikir ayrılıkları çıktı. Sovyet delegasyonu Polonya'nın batı sınırının Oder nehri ve batı Neisse (Oder nehrinin iki yan kolu) boyunca çizilmesi teklifini getirdi. ABD ve İngiltere delegasyonları bu teklife Polonya halkının bölgenin zenginliklerinden yararlanamayacakları iddiasıyla karşı çıktılar. Fakat görüşmeler sonunda, Polonya'ya büyüklüğü daha sonra tesbit edilmek üzere kuzeyde ilave toprakların verilmesi kararlaştırıldı.

Savaş sonrası düzenlemenin Yalta Konferansı'nda temelleri atılan ve Potsdam Konferansı'nda somutlanan prensip ve biçimlerinin tespiti daha sonraki değişik uluslararası anlaşmalarla devam etti. Bunlardan en önemlisi 70'li yıllarda F.Almanya'nın SSCB, Polonya Halk Cumhuriyeti, Alman Demokratik Cumhuriyeti ve Çekoslovakya Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleriyle

imzalandığı belgelerle, Batı Berlin üzerine yapılan Dörtlü Antlaşmalar'dır. Bu belgelerin sistemi Avrupa'daki politik ve toplumsal gerçekleri devletlerarası hukukun kurallarına göre belirledi. Avrupa'daki sınırların dokunulmazlığı, Avrupa'nın güvenliğinin ana bileşeni ifade ediyor.

1975 yılında Helsinki'de yapılan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı çok büyük bir öneme sahiptir. Bu konferans, İkinci Dünya Savaşı'nın sonuçlarını belirledi. Forum katılan devletler oluşturmuş sınırların dokunulmazlığını tasdik ettiler ve farklı sosyal düzenlere sahip devletlerin barış içinde bir arada yaşama talebiyle tam bir uyum içerisinde olan devletlerarası ilişkilerin ilkeleriyle ilgili bir çerçeveyi kolektif olarak hazırladılar.

Ne yazık ki, son zamanlarda Yalta Konferansı'nın kararlarına karşı saldırılar batıda yoğunluk kazanmaya başladı. Bu suçlamalar neredeyse batının çıkarlarının Franklin D. Roosevelt ve Winston Churchill tarafından satıldığına kadar varıyor. Hatta Yalta'da Avrupa'nın "nüfuz bölgelerine" ayrıldığı bile iddia ediliyor. Bu Konferans'ın bütün belgeleri istisnasız yayınlandı ve bunların içeriği bu türden iddiaları tamamen yalanlamaktadır. Yalta'da alınan kararları eleştiren bazıların, somut anlaşmalar üzerine konuşmak yerine genel olarak "Yalta'nın mirası" üzerine fikir beyan etmeleri tesadüfi değildir. Bu kişiler Doğu Avrupa'nın birçok ülkesinin Hitler Almanya'sının yenilmesinden sonra kapitalist gelişme yolundan vazgeçmeye zorlandıkları görüşünü savunuyorlar.

Bu seçimi bizzat bu ülkelerin halkları yaptılar. Bu ülke halklarının Sovyet ordusu ta-

rafından kurtarılması, onlara toprak bütünlüklerini yeniden kazanmalarında yardımcı oldu ve kendi evlerinin egemeni olma imkânını sundu. İkinci Dünya Savaşı'nın sonuçlarının ve yine SSCB'nin Avrupa devletleri arasında sadece dostlar değil, müttefikler de kazandı. Gerçeğin batının tasarılarına uymaması ayrı bir konu. Bu nedenlerle ince intikamcı sloganlardan, SSCB'ye ve Varşova Paktı'nın diğer ülkelerine karşı psikolojik savaş yoğunlaştırmaktan, bir örneğini Polonya'da gördüğümüz yıkıcı eylemlere kadar doğu ülkelerine karşı yeni "haçlı seferi" hazırlıkları yapılıyor.

Nitekim daha savaşın bitiminden dört yıl sonra ve henüz o zaman Varşova Paktı bile yokken batılı ülkeler tarafından NATO askeri gruplaşmasının oluşturulması, "Avrupa'yı bölme" hedefine varmak içindi. Saldırgan NATO örgütünün kurulması, militarist ve kinci eğilimlerin güçlendiği bu örgüte F.Almanya'nın üye olması, batıda bilinen çevrelerin yeni şartlarda eski "Münih politikası"ni uygulamak istediklerinin bir göstergesidir. Yine ABD Pershing-2 füzelerinin birçok NATO ülkesine yerleştirilmesi, ABD'den bazıların batı ve doğu arasında nükleer füzelerden bir çit örme isteğinin kanıtıdır.

Halklar, dünya yeni bir savaş yangınına asla sahne olmasın diye 50 milyon insanın yaşamını feda ettiler. Soğuk savaş yıllarında herkesin ortak bir düşmanı vardır: Faşist ve militarist güçler. Bugün de ortak bir düşman mevcuttur: Silahlanma yarışı, nükleer bir savaş tehlikesi.

Yalta Konferansı, arzu edildiğinde anlaşma yapılabileceğinin göstergesidir.

Yunanistan, NATO'nun temel fikri «komünizm saldırısı» yalanını değiştirdi

2. Dünya Savaşı'nı izleyen "soğuk savaş" dönemi NATO'nun kuruluşuyla açılmıştır. Ama bugünkü soğuk savaş siyaseti NATO'yu güçlendirmiyor. Yunanistan parlamentosu 8 Ocak günü kabul ettiği bir yasayla, ülkesi için yeni bir "Savunma Stratejisi" benimsedi.

"Yeni Savunma Stratejisi" her bir NATO ülkesi için ayrı ve hepsi için birden geçerli olan ve NATO'nun kuruluşu gerektiren "komünizm saldırısı" yalanından vazgeçiyor, bunun yerini Yunanistan için asil tehlikeyi muhtemel bir Türk saldırısına bağlıyor.

Türkiye'nin Yunanistan için gerçek bir tehdit olup olmadığı ayrı bir konudur. Papandreu Türkiye'den gelebilecek bir askeri saldırı ihtimalini abartan bir politika izlemeyi yararlı görüyor veya böyle bir tehlike gerçekten mevcuttur. Ancak benimsenen "Yeni Savunma Stratejisi" ne kaynaklık eden tesbit, bütün bunlardan bağımsız olarak "komünizmin tehdit oluşturmadığına" ilişkindir. Bu, NATO'nun kuruluşuna gerekçe teşkil eden yalanın en azından görünürde bile olsa reddedildiği anlamına gelir. Böyle bir yutturmaca artık emperyalizmin saldırı ve yayılmacı emellerini örtmeye yetmiyor. ABD çıkarlarına bağlı, örneğin Evren faşizmi gibi rejimlerin, geleneksel antikömünist politikalarına yeni motifler katmaları lazım ki, yalanları yalan olsun. İdeolojik besin kaynakları zenginleşsin.

Yunanistan'ın bu yutturmacayı şimdilik ve görünürde reddetmiş olması bile başlı başına olumlu bir adımdır. Sosyalist ülkelerin saldırı emelleri beslemedikleri, hiçbir ülkeye saldırmadıkları ve tam tersine olarak, NATO'nun temel tezlerinin ortaya atıldığı 35 yıldan beri barış ve yumuşama fikrini savundukları ve bunu temel dış politika ilkesi olarak benimsedikleri açıkça anlaşılmıştır.

Papandreu'nun bu "yeni stratejisi"ni köşeli hale getirip getirmeyeceğini zaman gösterecektir. ABD'nin ve öteki NATO patronlarının ve içeride gericiliğin baskılarını karşılayabilmesi gerekir. Bunu Yunan sosyalizminden ayırıp gerçekleştirmesi, NATO'dan ayrılma noktasına kadar götürmesi ve kendi kendisiyle tutarlı davranması pek mümkün gözükmemekle birlikte, bu atılan adım ABD'nin NATO içinde daha istediği gibi atınamadığını kanıtlamaya yetmelidir.

Demiryolu işçilerinin madencilerle dayanışması

İngiliz polisi maden işçilerine bunları reva görmüştü...

Geçtiğimiz pazartesi günü (11.2.1985) İngiliz demiryolu işçileri, sendika liderlerinin tavrına rağmen 49. haftasını dolduran İngiliz maden işçilerinin grevini desteklemek üzere bir gösteri yürüyüşü gerçekleştirdiler.

Bu yürüyüş, Güneydoğu İngiltere'de "günün eylemi" adıyla anılan protestonun bir parçasıydı. Bilindiği gibi ulusal kömür işletmeleri, zarar etmekte olduğunu açıkladığı 20 ocağı kapatma kararı almış, bunun üzerine geçtiğimiz yılın 12 Mart'ında maden işçileri greve başlamıştı.

"The Times of London" gazetesinin bildirdiğine göre "Maden İşçileri Ulusal Birliği" sendikasıyla hükümet arasında kilitlenmiş bulunan görüşmelerin başlaması için umut doğdu. Sendika genel sekreteri Peter Heathfield geçtiğimiz pazar akşamı verdiği demeçte "kabul edilebilir noktalarda" anlaşma sağlanabilirse görüşmelere başlama olanağının bulunduğunu bildirdi.

Auschwitz Kampı'nın kurtuluşunun 40. yılı

Hitler faşizmi deyince akla hemen toplama kampı ve bu kamplarda işkence edilerek, yakılarak, gaz odalarında zehirlenerek öldürülen kadınlar, erkekler, çocuklar gelir. Bu ünlü kamplardan birisi de, Polonya'daki Auschwitz toplama kampıdır.

İşte bu kamp, bundan 40 yıl önce, 27 Ocak 1945 günü Sovyet Kızıl Ordusu tarafından kurtarılmıştı.

1940 yılından, kampın Sovyet orduları tarafından kurtuluşuna kadar bu ölüm fabrikasında yoğunluğunu Yahudilerin oluşturduğu yaklaşık 4 milyon insan, Hitler faşistleri tarafından hunharca katledildi. Sovyet askerleri kampa girdiklerinde, sadece 7 bin tutuklu hayatta bulunuyordu.

Sovyet askerleri kampı kurtardıklarında, işlenen cinayetlerin katiller tarafından ortadan kaldırılmayan dehşet verici izleriyle karşılaştılar. Cesetler-

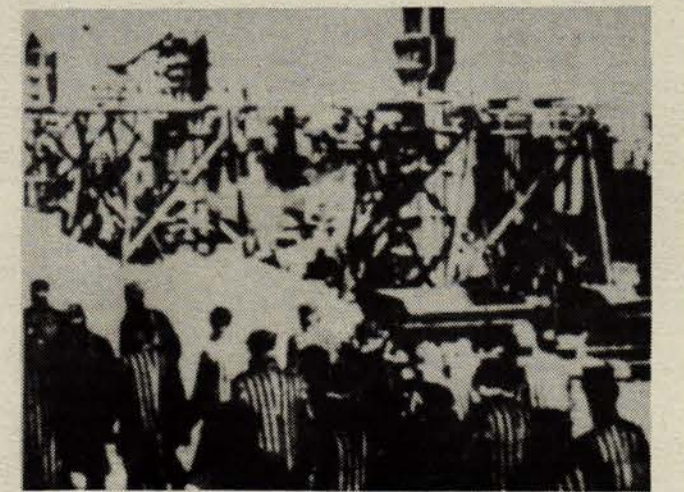
den, kül haline gelmiş insanların kemiklerinden, kadın saçlarından ve çocuk ayak-kabılarından oluşmuş tepeler... Bütün uluslardan kadın, erkek ve çocuklar, bu ölüm fabrikasında "Yahudi sorunun nihai çözümü" için köle gibi çalıştırılmış, işkenceyle katledilmiş ve tıbbi deneyler için kobay gibi kullanılmıştı.

Faşizm bir yanı sıra "dizginlenmemiş bir sövenizm"se, öbür yanı sıra "sermayenin emekçi halk kitlelerine yöneltebileceği en azgın saldırıdır." Hitler faşizmi döneminde emekçi halk kitlelerine karşı en azgın saldırıyı yöneten sermaye kesimlerinden birisi IG-Farben kimya tekeliydi. Bu tekel milyonlarca insanın katledildiği ünlü gaz odalarında kullanılan zehirli "Zyklon B" gazını üreterek, bu ölüm ticaretinden büyük boyutlarda "para kazandı". IG-Farben tekelisi sadece bu zehirli gazı üretmekle kalmadı, öte yandan

binlerce tutukluyu fabrikalarında köle gibi çalıştırarak, onları sınırsız şekilde sömürdü. Nitekim 370 bin insan IG-Farben tekelinin Monowitz'deki fabrikasında köle gibi çalıştırılarak öldü.

Fakat sadece IG-Farben

tekelisi değil, Krupp, Siemens, Rheinmetall-Borsig ve Union-Werke gibi ünlü tekelde de bu köle emeğinden büyük kârlar ettiler. Ve bu tekelin sorumlularına işledikleri cinayetlerin hesapları bugüne kadar henüz sorulmadı!

Alman tekelci sermayesi fabrikalarına Auschwitz'ten köle emeği sağladı.

4 kişiyi kurşunladı, valiliğe önerildi

Metro kahramanı zencilere karşı

kahraman GOETZ

Birkaç yıl önce Charles Bronson'un başrolünü oynadığı bir film çevrilmisti. Karısı ve kızı New York'da saldırıya uğrayan kendi halinde bir adam, intikam almak için silahlanyor ve ıssız metrolarda, parklarda, "serseriyi andran", "muhtemelen insanlara saldırarak olan" çoğu zenci birçok kişiyi öldürüyordu. Hollywood'un en sevdiği temalardan biriydi bu. Kişinin tüm kanunların üstüne çıkarak, bile ve zeka gücüyle ve tek başına "adaleti" yerine getirmesi. Tabii bunu da mümkün olan en kârlı biçimde yapması. Bu filmlere bilinçsizce bakanlar, "iyi ya", diyebiliyorlardı, "kapitalizmin çarpık kanunlarına karşı çıkıyor adam". Oysa Hollywood bu filmlerle büyük Amerikan rüyasını şahikasına çıkarıyordu: Bireycilik. Filmlerin biriyicilikle eş değerdeki diğer teması da ırkçılıktı. Kanunu tek başına temsil etmeye kalkan kahraman hemen daima beyazdı. Öldürdükleri ise zenciler. Yıllardır işlenen bu tema, Reagan'ın pompaladığı şovenizmle de karışınca filmler gerçek oldu. 37 yaşındaki elektrik mühendisi, beyaz, sessiz, sakın bir adam olarak tarif edilen Bernhard Goetz yanında tabanca taşımaya başladı. Bir gün New York metrosunda dört zenci genç kendisinden beş dolar isteyince, çekti tabancasını ve zencileri vurdu. Dördü de ağır ya-

● Metroda kendisinden 5 dolar isteyen 4 zenciye yaralayan Goetz'i jüri suçsuz buldu.

rah olarak hastaneye kaldırıldı. İçlerinden 19 yaşındaki Cabey halen komada. Dört zenci gencin de sabıkası var ve üstlerinde tornavida bulundu. Goetz de yakalandı ve mahkemeye verildi. İşte kıyamet de o sırada koptu. Beyaz Amerika ayağa kalktı: Goetz'in yaptığı suç değildi. O herkesin yapmak isteyip de yapamadığını yapmıştı. Metroyu haraca kesen o serseriler laiklerini bulmuşlardı. Goetz adaleti yerine getirebileceğini ispat etmişti; vali olmalıydı. Madem polis görevini yerine getiremiyordu, biri kanunu ele almalıydı. Goetz'e "gözcü" adı yakıştırıldı. ABD'nin dört bir yanından "gözcü"ye destek yağdı. Avukatı için paralar toplandı. Resmi tişörtleri, bayrakları, şapkaları süsledi. Gösterilerde çılgınca alkışlandı.

Gazetelere yağın mektuplar sürekli olarak beyinleri yıkanan insanların nefretlerini kusmak için nasıl fırsat kolladıklarını çok iyi gösteriyordu. İşte International Herald Tribune gazetesinde yayınlanan mektuplardan parçalar:

"Bana sorarsanız, ben o eski Vahşi Batı günlerine derhal geri dönerim. Hiç olmazsa o zamanlar belli bir namus ve düzen vardı. Evet, arada bir vuruşmalarda olayla ilgili olmayan masum kişiler de ölüyordu. Ama kurşunlara maruz kalmak metrodaki sadistlerin saldırılarına maruz kalmaktan iyidir."

"Tanrıya şükürler olsun intikamımızı alan biri çıktı. Goetz'in vali olmasını istiyorum"

"Bernhard Goetz'e gözcü demek yanlış. O temel haklardan birini, 'kendini savunma hakkını' kullanan biriydi." "Eskiden at hırsızlarını asarlardı. Ve bu da işe yaradı!" "Bernhard Goetz sayesinde beyaz bir Amerikalı bir erkek olmaktan gurur, G-U-R-U-R duyuyorum. Artık başımızı dik tutabiliriz."

● "Tanrıya şükürler olsun intikamımızı alan biri çıktı. Goetz'in vali olmasını istiyorum."

"Evet, biraz aşırıya kaçtı. Ama bu yüzden yaptığının temel olarak doğru olduğu gerçeğini gözden kaçırmamalıyız.. Direnmekte haklıydı. Biz de haklıyız."

Reagan da kendisinden beklendiği gibi, Goetz'i kınamadı, ancak öyle herkesin "kanun benim" demesini uygun bulmadığını açıkladı.

Ve olayların (Amerika'daki) tabii sonucu olarak büyük jüri Goetz'in cinayete teşebbüsten değil, öldürücü silah taşımaktan yargılanmasına karar verdi. Şimdi serbest dolaşan ve avukatının deyişle "alçak gönüllü bir şekilde müteşekkiri olan" Goetz mahkemede belki suçsuz bile bulunabilir, çünkü büyük jüri bile kendisinin haklı bir davranışta bulunduğunu belirtti. Suçlu bulunursa en fazla 7 yıla mahkum olacak. Oysa cinayete teşebbüsten yargılsaydı kendisi için 25 yıl hapis cezası istenecekti.

Savcı, New York'luların Goetz'in cinayete teşebbüsten yargılanmaması ile cesaretlenmemelerini, büyük jürinin kararının, "şaşı baktı diye adam vurmayı" normal hale getirmediğini söylüyor şimdi.

Oysa atı alan Üsküdarı geçti. Beyaz Amerikalı Goetz artık bir kahraman. Kahramanlar da taklit edilir. Bundan sonra, sinemada, çizgi romanlarında, televizyonda gördüğü gibi, eline silahı alan beyaz Amerikalı kendisine yan bakan zenciye, zenciye korumaya kalkan aklı başında başka bir beyazı, bütün bu olayları doğru bulmayan, kendisine karşı çıkan tüm insanları kanlarında da yıldızlar savaşına uğraşan, nükleer saldırı için füzelerin düğmelerine basmakla yanıp tutuşan bir Reagan olduktan sonra...

«Türkler Giremez» levhasının asılacağı yer neresidir?

Frankfurt Eyalet Yüksek Mahkemesi, lokaline "Türkler Giremez" ve "en iyi Türk ölü Türktür" levhalarını asan bir Alman'ın Darmstadt mahkemesince verilen 4500,-DM'lik cezasını 1800,-DM'ye indirdi ve bu türden levhaların asılmasının suç sayılmayacağına karar verdi. Mahkemenin bu kararı, F.Almanya'da yabancı düşmanlığının bir uzantısı olarak değerlendirildi. Bu arada Birlik Yolu, DİB-AF, Gerçek Avrupa Komitesi, Fidef, KKDK ve KOMKAR örgütleri de yayınladıkları ortak bir bildiriyle olayı protesto ettiler.

Dükkanına böyle bir levha asması, her hangi bir F.Alman yurttaşının hakkı olabilir. Böyle bir eylemin suç oluşturup oluşturmadığı hukuk tekniği bakımından tartışılabilir. Bizce asıl önemli olan, bu mahkeme kararının bir politikayı tescil eden simgesel niteliğidir.

"Türkler" gibi görünen şey, aslında "yabancılar" yani Alman olmayanlardır. "Yabancılar" gibi görünen şey, F.Alman ekonomisi için fazla iş gücü haline gelmiş işçilerdir. Bu "fazla" içinde milyonun üzerinde Alman işsiz de vardır. "Türkler" burada sadece bir simgedir. Bu unutulmamalıdır.

Alman hükümetinin yaklaşımını salt "Türk düşmanlığı"

gibi görmek, hatta bunu Alman yurttaşlarının tamamında bulunan bir eğilim olduğunu ileri sürmek gerçeği zedeleyen. Dünyadaki, bugün Türk, yarı başka milliyet bu geleneksel gerici Alman politikasının simgesi olabilir, fakat işin özü hep aynı kalır. Aynı şey, gerici burjuva ideolojisinin bir biçimi olarak Türkiye'de yok mudur? "Rum", "Rus", "Çingene" vb. gibi milliyet simgeleri Türkiye'de halkın kafasına sürekli sırında edilmemektedir mi?

Kenan Evren gibi despot faşist diktatör, eğer halktaki bu şartlanmalar olmasaydı, böyle kolayca 50 milyona hükmedebilir miydi? F.AI-

manya'da Hitler gibi bir hayvansal faşist diktatöre, toplumun milliyetçi geleneğini kullanarak hayatıyet kazandıran tekeller, eğer halk bunun bilincinde bulunsaydı, başarılı olabilecekler miydi?

F.Almanya'da işçi sınıfı, ilerici demokratik hareketler ve hatta SPD, Frankfurt Mahkemesinin kararında ifadesini bulan politikaya karşı çıkıyorlar. Bu karşı çıkışta bile, işin bir sınıf temeli bulunduğu görülüyor.

Lokal sahibi "Türkler Giremez" levhasını dilediği yerine asabilir. Bütün mesele, "Siz Birer Soytaşısınız" levhasını, bu politikayı üretendenin sırtına asabilecektir.

Alman halkı yabancı düşmanı değildir!

Yabancı düşmanlığına karşı «Dostluk Haftası»

F.Almanya'nın çeşitli şehirlerinde yabancı düşmanlığına karşı Dostluk Haftası Bremen'de de GERÇEK ADK, Birlik Yolu, Fidef, DİBAF ve DEVRİMCİ İŞÇİ tarafından ortaklaşa bir eylemle başarılı bir şekilde kutlandı.

Eylem süresince Türkçe ve Almanca basılmış bildiriler dağıtıldı, çeşitli yayınların sergilendiği ortak bir stant açıldı. Yabancı düşmanlığına karşı yapılan çeşitli uluslardan şarkıların şarkılarından yapılan yayın ilgi ile karşılandı, yayın standını ziyaret edenlere "Dostluk Çayı" ikram edildi.

Dostluk Haftası'nın ilgi çeken yanlarından biri de Stern dergisinin Aralık 1984 sayısında yayınlanan bir resmin büyütülerek pankart halinde teşhir edilmesiydi. Neo-nazilerin yabancılar ve özellikle de Türkiyeliler hakkında aşağılık, ırkçı, faşist düşünceleri.

Gibitzenhof Türk-Alman Dostluk Derneği Genel Kurulu yapıldı

Nürnberg'de Gibitzenhof Türk Alman Dostluk Derneği genel kurulu geçtiğimiz Aralık ayı içinde toplandı. Tüzük gereği iki yılda bir toplanan genel kurulda yeni yöneticiler ve biri Alman diğeri Türkiyelili olan iki başkan seçilmektedir. Gündem gereği bugüne kadar gerçekleştirilen çalışmaların değerlendirilmesi dernek başkanı Helmut Herold tarafından yapıldı. Dernek genel kurulunda; Almanlar ve diğer yabancı uluslardan göçmen işçilerin arasında' gerici güçlerce geliştirilmeye çalışılan yabancı düşmanlığı durdur-

lerini bu resimdeki yazıda "Fick die Türken in den Arsch!" deniyordu. Hitler döneminin artıkları olduğu belli olan bazı yaşlılar, bu yazıların propaganda yapmak için eylem düzenleyenler tarafından yazıldığı, ya da Nazilerle başa çıkmanın mümkün olmayacağına iddia ettiler.

Beş örgüt tarafından ortaklaşa dağıtılan "Yabancı Düşmanlığına Karşı Çıkalm!" başlıklı bildiri, "işçiden ve emekçiden yana olanlar her zaman dostluk ve barıştan yana olmuşturlar. Onlar her zaman savaşa ve düşmanlığa karşı mücadele edenlerin yanında gelmektedir. F.Almanya'da ekonomik bunalımın sürdüğü, işsizliğin yükseldiği, tüm sosyal hakların kısıtlanmaya çalışıldığı şu günlerde de bu böyledir. Barış mücadelesi güçlendikçe yabancı düşmanlığına karşı çıkanların sayısı artmaktadır." deniyordu.

Çalışma programını genel kurulda üyelerin yaptığı öneriler doğrultusunda hazırladığını öğrendiğimiz Gibitzenhof Türk-Alman Dostluk Derneği yönetim kuruluna, Dayanışma gazetesi olarak başarılı çalışmalar dileriz.

ABD emperyalizmi uluslararası terörizmle nasıl «mücadele» ediyor!

"Terörizm" lâfını ağzından düşürmeyen ABD Başkanı Reagan, daha önceki ABD başkanlarından, ABD tarihinden aldığı ilhamla hareket ediyor. Gerçekten de ABD'nin "terörizmle mücadelesi" çok eski tarihlere dayanıyor. İşte bunun bir listesi:

ARALIK 1823: ABD Başkanı Monroe kendi adıyla anılan doktrini tüm dünyaya duyurdu. Buna göre Latin Amerika ABD'nin ilgi alanı içindeydi ve ABD'nin Latin Amerika'da yayılmaya hakkı vardı.

AGÜSTOS 1853: ABD donanması Japonya'yı ABD ile diplomatik ilişki kurmaya zorladı.

1955: ABD hükümetinin desteğinde Amerikalı paralı askerlerden oluşan bir ordu Nikaragua'yı işgal etti. Paralı askerlere kumandanlık eden Walker kendini Nikaragua başkanı ilan etti.

ŞUBAT: 1893: ABD, Hawaii adalarını "himayesi" altına aldığı ilan etti.

ARALIK 1898: Filipinler halkının bağımsızlık ilan etmesine rağmen, ABD bu ülkeyi İspanya'dan 20 milyon dolara "satın" aldı.

1901: Çin'deki Boxer ayaklanmasını bastırmak için ABD birlikleri İngilizlerin yanında savaşa katıldı.

1899-1902: ABD Küba'yı işgal etti. Bu ülke 1898'de bağımsızlığını ilan etmişti.

KASIM 1903: ABD, Panama kanalı bölgesinde kendi kontrolünü kurdu.

1909: ABD birlikleri Nikaragua'yı işgal etti. Bu işgal 1933'e kadar sürdü.

MAYIS 1919: ABD, Sovyet devrimini bastırmak isteyen diğer emperyalist güçlerle birlikte Sovyetler Birliği'ne silahlı müdahalede bulundu.

1934: ABD istihbarat teşkilatı elemanları, Nikaragua'daki gerilla mücadelesinin lideri General Agosto Sezar Sandino'yu bir suikast sonucu öldürdü. Amerikan yanlısı Somoza diktatörlüğü kuruldu. Bu diktatörlük, 1979'da Sandinist Cephe tarafından yıkılıncaya kadar ülkede egemen oldu.

OCAK 1948: Kongrede kabul edilen bir kanunla ABD yönetimine başka ülkelerin kamuoyunu sistematik ve metodik bir biçimde etkileme "hakkı" verildi.

AGÜSTOS 1948: NSC 20/1 numaralı kararname kabul edildi. Buna göre Washington Sovyetler Birliği'ni zayıflatmak ve politik etkisini kırmak için her türlü çabayı harcayacaktı.

HAZİRAN 1950: ABD 7. Filosu Tayvan'ı işgal etti.

HAZİRAN 1950: ABD birlikleri Kore yarımadasına çıkarma yaptı.

HAZİRAN 1953: ABD gizli servisleri Berlin'de karışık-

lıklar çıkardı.

AGÜSTOS 1953: İran'da Musaddık rejimi CIA tarafından devrildi.

TEMMUZ 1954: Guatemala'da Arbenz'in meşru yönetimi ABD'nin silahlı müdahalesi sonucunda devrildi.

MART 1954: Eisenhower-Dulles Doktrini ilan edildi. Buna göre ABD silahlı kuvvetleri Ortadoğu'ya müdahale "hakkına" kavuşuyordu.

(Devamı 9. sayfada)

Amerikan deniz piyadeleri Honduras'ta bir çıkartma tatbikatında... Yarın hangi ulusun canını yakacaklar!

Torunumun Çocuğuna Mektuplar

2 J. Kuczynski

2. mektup

Sosyalizmi böyle yüce buluyorsan, neden sürekli olarak içinde bulunduğun koşulları eleştiriyorsun?

Sana önce bir öykü anlatayım. Bu öyküyü bana, Lenin'in ve Merkez Komitesi'nin sekreteri Stassowa yoldaş anlatmıştı:

Dünyaca tanınmış ileri, ama biraz kendini beğenmiş ve kibirli olan İngiliz yazarı H.G.Wells günün birinde Lenin'le bir söyleşi yapar. Ancak söyleşinin gidişinden pek hoşnut kalmaz. Zira, Wells'in kendisini "zor duruma" düşürmeyi umduğu sorulara, Lenin basit, güzel ve açık yanıtlar vermektedir. Söyleşi bittikten sonra ikisi bir süre daha otururlar. Wells, bir kez daha Lenin'i "faka bastırmayı" dener. "Bay Lenin, ülkenizde bu kadar çok insanın durumundan hoşnut olmamasını ve homurdanmasını nasıl açıklıyorsunuz?". Stassowa yoldaşın anlatığına göre, daha Wells'in sorusu bitmeden Lenin'in yüzünde bir gülümseme belirir ve şöyle der:

"Evet, insanlarımızın böyle herşeyi beğenmemeleri ne kadar güzel değil mi? Ne kadar hoşnutsuz olsalar o kadar ilerleriz."

..... bazıları, şunu bunu açıkça eleştirmenin bize olsa olsa zararı olacağını, bunun ancak düşmanın karşı propagandasına yarayacağını düşünüyorlar. Tam savunmacı bir tavır. Onlara Lenin'in bir sözünü hatırlatmak gerek: "Düşman kullanacak diye, hatalarımızı gizlememeliyiz. Bundan korkusu olan devrimci değildir."

Anlayacağın gibi, Lenin için, geniş emekçi yığınların sosyalizme, daha doğrusu yeni ilişkilere - çünkü o zamanlar henüz sosyalizm pek sözkonusu değildi - karşı olmaları diye bir sorun yoktu. Zira onlar tavırlarını hergün ortaya koyuyorlardı. Eğer geniş emekçi yığınlar, Bolşeviklerin yönetimi altında yeni bir toplumun kuruluşundan yana olmasalar, hiç Sovyet halkları ABD'yi, Büyük Britanya'yı, Fransa'yı, Japonya'yı ve daha birçok müdahaleci gücü, ayrıca ülke içindeki gericiyi yenilgiye uğratabilirler miydi! Yeni bir toplumdan yana, kararlı ve sarsılmaz bir tavırla özellikle de sosyalizme ulaşmak için işlenen binlerce hatayı, ortaya çıkan binlerce eksiği eleştirmek ve bunlarla savaşmak; işte Lenin için bu yüce bir şeydi.

O zaten eleştiriyi, açıkça yapılan eleştiriyi gayet olumlu buluyordu. Halbuki bugün bile bazıları, şunu bunu açıkça eleştirmenin bize olsa olsa zarar olacağını, bunun ancak düşmanın karşı propagandasına yarayacağını düşünüyorlar. Tam savunmacı bir tavır. Onlara Lenin'in bir sözünü hatırlatmak gerek: (Tüm Eserleri, cilt 32, Sahife 500):

"Düşman kullanacak diye, hatalarımızı gizlememeliyiz. Bundan korkusu olan devrimci değildir." Daha sonra da bu konuya değineceğim. Şimdi sözkonusu olan çok daha önemli bir şey vardır: Sosyalizmin yüceliğinin bilincine varmak. İşte Cumhuriyetimizdeki insanlar için bugün en önemli şey budur.

Heryerde okuyabileceğin gibi, sosyalizmin belirleyici koşulu üretim araçlarının toplumsallaştırılmasıdır, yani toplumsal mülkiyete geçmesi, herkese ait olması gerçeğidir. Ama nihayet bu da çok soyut birşey. Bizde makinenin başında duran hiçbir işçi, o makinenin onyedi milyonda birinin kendisine ait olduğu hissine kapılmaz, yine bir sandık elmanın başındaki satıcı kadın, önündekinin kendisinin de onyedi milyonda bir oranında katıldığı bir halk malı olduğunu düşünmez.

Ama insanların somut olarak yaşayabilecekleri şeyler de vardır. Üretim araçları üzerindeki toplumsal mülkiyet nedeniyle ekonomimizin, kapitalizmdeki gibi anarşik olmaması, herkesin işyeri güvencesi olması, işsizliğin olmaması, günlük yaşamımızdaki temel harcamaların sürekli artmaması, yani fiyatların güvence altında olması, kiralarnın "durup dururken" keyfi bir şekilde artırılmaması, yani onların da güvence altında olması, güvence altında bir geliri olması nedeniyle bizde herkesin güvenilir planlar kurabilmesi: kendini eğitmeyi, tatilini, alacağı şeyleri, olanakları dahilinde herşeyi planlayabilmesi gibi.

Toplumların milyonlarca yıllık tarihindeki tüm ilerlemeye rağmen insanlar hiçbir zaman iş güvencesine, dolayısıyla da geçim güvencesine kavuşmadılar. Bunun tersi de doğru, yani geçim güvencesine, dolayısıyla da iş güvencesine sahip olmadılar. Bana öyle geliyor ki, sosyalizmin belki de en büyük başarısı burada yatıyor.

Onsekiz yaşında olduğuna göre mutlaka Almancaya yeterince hakimsindir, ve umarım benim de, hiç olmazsa yaşamımın ikinci yarısında, Almancayı düzgün yazabilmek için gerekli çabayı sarfettiğime inanmaktasın. Bu yüzden son paragrafta, sanki aynı şeyi sözcükleri değiştirerek dile getiremeyeceğim gibi ikidebir "güvence" sözcüğünü kullanmamı belki de hatalı bulacaksın. Ama bu yinelemeyi bilerek yaptım. Çünkü "güvence" sözcüğünün belirleyici bir önemi var. Toplumların milyonlarca yıllık tarihindeki tüm ilerlemeye rağmen insanlar hiçbir zaman iş güvencesine, dolayısıyla da geçim güvencesine kavuşmadılar. Bunun tersi de doğru, yani geçim güvencesine, dolayısıyla da iş güvencesine sahip olamadılar. Bana öyle geliyor ki, sosyalizmin belki de en büyük başarısı burada yatıyor. Çünkü, işyeri ve geçiminin güvence altında olması, insanın tüm yaşamına bir güven aşıyor, onun kişiliğini değiştiriyor. İnsan ayakları üzerinde daha sağlam duruyor, olgunlaşıyor, dertleri azalıyor, ilgi alanları genişliyor, kelimenin tam anlamıyla manevi

zenginliği artıyor. Yaşamının akışı da değişiyor. Aynı zamanda hem daha devrimci, hem de daha huzurlu oluyor. Daha devrimci, çünkü daima daha ileri, daha huzurlu çünkü daima daha az telaşlı.

Sevgili Robert, eğiş yetişen tek tek ağaçlardan geleceğin büyük ormanını görmeyen genç adamın "çok bilmişliği" ile gülümsemeye. Yaşlı büyükbabanın sözünü ettiği ve ilk hatalarını bugün somut olarak önünde gördüğü ormandır o. Herşey çok somut bugün. Kısa bir süre önce şöyle birşey yaşadım: Friedrichstrasse'deki istasyondaydım ve taksi bekliyordum. Federal Almanya'dan bir tren yeni gelmişti. Bizde de çok az taksit bulunduğundan (bence çok fazla özel araba var) uzun bir kuyruktaydım ve epey de beklemem gerekiyordu. Yanımda Batı'dan daha yeni dönmüş emekli bir karı-koca vardı. Orada, akrabalarının yanında geçirdikleri güzel günleri birbirlerine ballandıra ballandıra anlatıyorlardı. Ne kadar güzel, ne kadar muhteşem günler geçirdiklerini bir süre dinledikten sonra, onlara şöyle dedim. "Herhalde biliyorsunuzdur, orası o kadar hoşunuza gidiyorsa, her an toparlanıp Batı Almanya'ya göç edebilirsiniz." Tahmin edersen, bunlar yaşlı bir çiftti, "tamamen apolitik" oldukları ortadaydı ve gezilerinden zararsız bir şekilde hoşnut kalmışlardı. Ama o anda, ben böyle deyince, ürküverdiler. Birden Federal Almanya'nın tablosu değişti. Şiddetle karşı çıktılar ve oradaki yaşama altı ay bile dayanmayacaklarını söylediler. O acele, o telaş! Yeni ve güzel bir arabası olan yeşenleri, hem gündüz hem de akşam çalışıyordu. İşten tamamen bitkin bir halde eve geliyor, salım bir kafayla yemek yemek, sohbet edebilmek için önce yarım saat uzanmak zorunda kalıyordu, vs. vs.. Elbette gelecek sene gene gideceklerdi, hepsi hoş bir macera idi... ama dört haftadan fazla, hele ilelebet? Katiiyen! Böyle evlerinde olmaktan hoşnutlardı. Şimdi, yine gelinleri çalıştırdıktan torunlarının ikisine bakmak zorundaydılar, oturdıkları evde bahçe bakımı sırasındaydılar, bu işi bir kere ilkbahar, bir kere de sonbaharda, herkes bir ay süreyle yapıyordu; yakında oğulları bir eğitim kursuna gidecekti ve esas o zaman gelinlerine yardım etmek zorunda kalacaklardı, vs. vs.. Taksim geldiğinde, neredeyse bana kızarak "Hayır, hayır! Bu elbette bizim memleketimiz!" diyorlardı.

Anlıyacağın gibi, bu yaşlı insanıcılara, eğer sosyalist ülkemizin ne denli uyumlu yurttaşları oldukları söyleneceydi, herhalde dehşete kapılırlardı. FAC'ndaki akrabalarına tahminen "Bizim politikayla ilişkimiz yok" demişlerdir. Mutlaka bir partiye üye filan değillerdir ve belki de seçimlere katılmayı bir rahatsızlık ya da tamamen gereksiz birşey olarak görüyorlardı. Elbette, bir bölge gazetesi okurlardı. O da özellikle yerel haberler için, herhalde pek ender siyasi bölüm için. Ama bütünüyle yeni toplumuza entegre olmuşlardı, emekliler olarak yararlı işler yapmaktadırlar, şu ya da bu biçimde toplumsal yaşamımızı desteklemekteydiler ve herşeyden önce yaşamın bizde ne kadar haz verici olduğunu şu veya bu şekilde kavramışlardı.

Bu insanların kendilerini kapitalizmde değil de, bizde rahat hissetmeleri, sosyalizmi inşa çalışmamızın özel ve hatta çok belirleyici bir başarısıdır. Tarihte, kendilerine sadakate bağlı üyeleri olan çok sayıda parti kuruldu. Ulusal ya da bölgesel heyecanlarla insanların ezici çoğunluğunun böyle bir partinin peşinde sürüklediği zamanlar oldu. Ama çoğunluğa tamamen sıradan günlük yaşam gibi gelen, ancak politikayla ilgilenmeyen insanların, gündelik hayatta ülkelerinin toplumsal karakterini bunca berrak bir şekilde duydukları ve böylesine kararlılıkla onayladıkları zamanlar ise bana, sosyalizmin bir özelliği ve büyük bir kazanımı olarak görünüyordu. Bu iki yaşlı insanın propagandamızla yoğun olarak karşılaşmışlardır. Bazen gerçekten beceriksizce ve kimi zaman da gereksiz yere usandırıcı veya sıkıcı olan bu propagandaya o zamanlar herhalde karşı tavır da almışlardır. Her halükârda burada kalmaları için gösterdikleri gerekçelerden ve Batı Almanya'daki yaşama karşı görüşlerinde siyasi jargondan kaynaklanan tek bir sözcük yoktu.

Şimdi tam siyasi biçimde soruyorum, peki neden kapitalist düzene karşı ve bizim toplumsal düzenimizden yanadırlar? Çünkü üretim araçlarının toplumsallaştırılması sayesinde insanların hoşnut kalacakları bir ortam yaratmayı başardık. Propaganda ve siyasi eğitimin önemini küçümsediğimi sanma. Bunların ne kadar önemli ve mutlaka gerekli olduğuna da birazdan değineceğim. Ama bunlar uygulandıkları koşullara, toplumsal ortama, herhangi bir biçimde uygunluk göstermezlerse, uzun vadede başarısız olurlar. Özellikle Marksistler olarak, propaganda ve siyasi eğitimin ne kadar yararlı, doğru ve önemli, insanların ve toplumsal ilişkilerin değiştirilmesinde ne kadar belirleyici olduğunu kavramalıyız. Sözünü ettiğimiz iki emekli, propagandamızın ve siyasi eğitimimizin değil, sosyalist ilişkilerimizin ürünüdür.

Brecht vaktiyle, kahramanlara ihtiyaç duyulmayan zamanların, mutlu zamanlar olduğunu söylemişti. Tüm dünya sosyalist olunca böyle zamanlar gelecektir. Zaman olacaktı ki, insanlar sürekli propaganda ve siyasi eğitim olmaksızın, sadece yaşadıkları ilişkiler nedeniyle iyi komünistler olacaklardı. Bu koşullardan ve zamanlardan henüz çok uzağız. Ama daha bugünden bunu, şu ya da bu şekilde hissedebilmekteyiz; beceriksiz planlamanın neden olduğu taksit kuyruğundaki emekli çift gibi.

Ama sana otuz yıl kadar önce yaşadığım başka bir olayı da anlatmalıyım. Sanırım 1948 ya da 1949 yılıydı. Ekonomik bir konu ile ilgili olarak Politbüro'nun bir toplantısına çağırılmıştım. Konu, sadece çok yetersiz olan teknik düzey ile açıklanamayan, iş verimliliğindeki düşüklüktü. Ben işyeri güvenliğinin iş verimliliğinin yetersiz kalmasını katkıda bulunduğunu söyleyerek, Lenin'in, insanların devrimden sonra, kapitalizmden farklı olarak nasıl hareket edeceklerini öğrenmeleri gerektiği şeklindeki sözlerini hatırlattım. Kapitalizmde iş baskısına direnç gösterme ve mümkün olduğu kadar az yorulma söz konusu oluyordu. Lenin sık sık belirtmiştir; sosyalizmi ak-

varyumdan aldığımız insanlarla değil, kapitalizmin çarpıklaştırdığı insanlarla kumak zorundayız. Bu nedenle sosyalizmin bazı olumlu yanları önceleri bizim aleyhimize dahi işleyebilir. Örneğin, işyeri güvencesi. Böylesi bir durumda bu bir rahatlatma ve verim düşüklüğü getirecektir. Çünkü nasıl olsa kimse işinden olmaz. Yoldaşlar başlarını sallayıp söylediklerini onayladılar.

Hemen sonra verilen arada hafifçe içimi çektim: "Sadece yüzde bir oranında işsizlik, iş verimini de, hayat standartlarını da derhal yüzde iki arttırırdı." Yoldaşların birden nasıl üzerine atıldıklarını görmeliydiniz. "Bu sözkonusu bile edilemez!", "Propaganda ile bu iş halledilmeli!", "Bu bir eğitim meselesidir!" Elbette yoldaşlar haklıydı. Kapitalizme ve onun işçileri ezen yöntemlerine kapıları açmak yerine, şuanki inşa aşamasında daha çok zorluk çekmeyi, daha uzun bir süre hiç de az sayıda olmayan bir kesimin yeterince yiyememesini tercih ederim. Marx ve Engels'in sık sık ortaya koyduğu gibi, (burada işsizliği ortadan kaldıran sosyalizme karşı duyulan sorumluluk), sosyal yapının (burada, üretim araçlarının toplumsallaştırılması) gerisinde kalırsa, onu propaganda ile daha çabuk olgunlaştırmak gerekir.

Elbette, iş verimini arttıracak tüm doğru teşvik edici unsurları planlama ve ekonomi politikamızda kullanmayı henüz tam olarak kavrayamamamız da buna eklenmektedir. Sadece eğitim ve propaganda ile durum değiştirilemez.

Görüyorsun, sosyalizmin inşası ne kadar karmaşık, sorunlarla dolu ve önemli. Fazla propaganda olmadan da üretim ilişkileri insanları dolaysız ve olumlu bir biçimde etkiliyor, sonra bu etki yine aynı şekilde dolaysız, ama kapitalizme alışmış insanların yanlış kullanışı yüzünden önce olumsuz oluyor, dolayısıyla propaganda yoluyla eğitim aynı zamanda iyi örnekler (başlangıçtaki aktivistlerimizi düşün) gerekli hale geliyor. Ayrıca güç kararlar da vermek durumunda kalıyoruz. Kapitalist araçlarla kuşkusuz iş verimini ve aynı zamanda hayat standartlarını daha hızlı yükseltmek mümkünken, üstelik sosyalist toplumun kuruluşunu teşvik edecek sosyalist araçların henüz yetersizliği bilindiği halde, buna karşı karar vermek gibi. O sırada (1947) Marshall Planı'nı da reddetmiştik. Çünkü bu, Amerikan tekellerinin içimize sızması planıydı. Ve bu karar, kuşkusuz daha fazla yiyecek maddesi getirebileceğini bile verdim.... bunların bir kısmı, Amerikalıların isteyerek elden çıkardığı eski depo mallarıydı, ama yine de çoğu ailede mutlaka memnuniyetle karşılanırdı. Fakat o zamanlar katı olmasak, bugün ayakta durabilir miydik! Muhakkak o sıralar halkın çoğunluğu Marshall Planı'ndan yana idi, zira, gerçekten daha fazla ve iyi beslenme gereksinimi duyan ve doğruya doğruya kapitalizmden gelen insanlar devrim olmaksızın kolaylıkla kendi çıkarları aleyhinde davranabilirler. Çünkü siyasi bilinçleri yoktur. Bu aynı zamanda, o sıralar başta bize sosyalist yönetimi öğreten Sovyet işgal kuvvetlerince etkin şekilde temsil edilen proletarya diktatörlüğünün gerekliliğine de bir örnektir.

Sosyalizmi neden kendi eserimiz, yaşamımızın bir ürünü olarak gördüğümüzü ve o yüzden de sosyalizme olan bağlılığımız değişmeden, içinde bulunduğumuz koşulları böylesine sık eleştirebildiğimizi şimdi herhalde anlarsın.... Özellikle kendi sosyalizmimiz olduğu içindir ki, onun bizim sebep olduğumuz eksikliklerinden, hataları ve zayıflıklarından arınmasını arzuluyoruz. Bu nedenle bizdeki reel koşulları eleştirmemiz, tamamen kişisel bir özleştirme biçimidir.

Görüyorsun, sosyalist toplumun inşası nasıl bir mücadeledir, ne kadar zor kararlar almak gerekiyor, onu uygulamak için emekçiler nasıl çaba sarfediyor. Sosyalizmi neden kendi eserimiz, yaşamımızın bir ürünü olarak gördüğümüzü ve o yüzden de sosyalizme olan bağlılığımız değişmeden, içinde bulunduğumuz koşulları böylesine sık eleştirebildiğimizi şimdi herhalde anlarsın. Ya da belki şöyle demek daha doğru: Özellikle kendi sosyalizmimiz olduğu içindir ki, onun bizim sebep olduğumuz eksikliklerinden, hataları ve zayıflıklarından arınmasını arzuluyoruz. Bu nedenle bizdeki reel koşulları eleştirmemiz, tamamen kişisel bir özleştirme biçimidir.

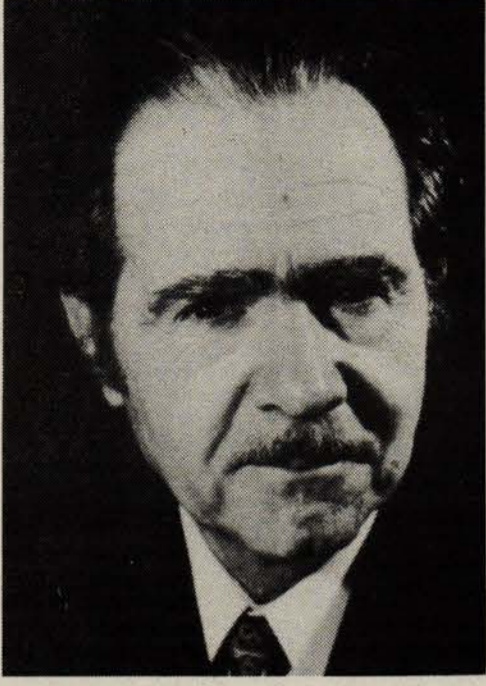
Bazıları reel sosyalizme karşı eleştirel bir tavır almanın yanlış olduğunu düşünüyor. Sürekli herşeyi toz pembe gösteriyor, daha doğrusu sosyalizmi adeta bir din gibi savunuyorlar ve böyle davranınca iyi sosyalist olunduğuna inanıyorlar. Gerçekte ise onlar, sosyalizmin yüceliğini görmüyor, gönülden inanmıyorlar. Onlar, sosyalizmin, kendi gerçekliği temelinde başından beri yüce olduğunu ve her zaman olacağını, esasen avukata ihtiyacı olmadığını kavramıyorlar. Çocuklarını eleştiren ana babaların onlara karşı sevgisi azalmaz, tersine artar!

Ana ve babanın çocuklarını gördüğü gibi, biz de sosyalizmi "kendi ürünümüz" olarak görmeliyiz. Şen de, çalışmaya başladığın, yani sosyalist toplumu geliştirmeye katkıda bulunacağın zaman, öyle görmelisin. Aynı zamanda bu tersine de işler. Şen sosyalizmin çocuğusun, seni o bu hale getirdi; ve o, senin üzerinde durduğun temeldir, sana kendini yeteneklerin doğrultusunda geliştirme olanağı verir.

Seninle sosyalizm arasındaki ilişkinin diyalektiği ne kadar ilginç ve güzel: Olgunlaşan sosyalizmin çocuğu ve gelecekteki sosyalizmin babası.

Gelecek sayımızda: İkinci mektuba ek soru.

KEMAL BİLBAŞAR

Önceki yıl, devrimci Türk edebiyatı bir çalışan sanatçısını daha yitirdi. Birçok genç devrimci sanatçının öne çıkmasını, üne ermesini sağlayan, binlerce öğrenci yetiştiren Kemal Bilbaşar'dan söz ediyor.

her an karşınıza çıkıverecekmiş gibi bir sevgi demeti çiçeklenir içinizde. Kendini heran her yerde arar. Kitapçı dükkânları, fotoğrafcılar, sergiler, avukat yazıhaneleri, gazetelerde, düğünlerde, açık kapalı oturumlarda hep ön sıralarda oturur, söz alır konuşur. Ön yargılardan titizlikle kaçınır. Her zaman toplumsal görevini yapmış olmanın mutluluğu yüzünden okunur. Toplantılarda söylenen sözlerin unutulmaması için, top-

Bir işçinin not defterinden

Kemal Bilbaşar

lantıyı yönetenlerden, toplantı özetinin çıkartılmasını istedi. Böyle günlerde sevdiği insanların yanlarına oturur, fişiltiliyle sorular sorardı. Toplantı çıkışları da sevdiği, beğendiği edebiyat heveslilerine yararlı olmak için yüreklendirirdi. Gençlerin yazdıklarını alır okur, beğendiği, beğenmediği yerleri gösterir: "Şimdi oldu, bunu filan dergiye gönderelim!" der. Gençleri yüreklendirmekten bıkmıyordu usandı.

Demokrat İzmir gazetesinde yazıları yayınlanan, Halikarnas Balıkcısı'nı çok sever, balıkçının anlattığı kimi sözleri eski yazıyla not ederdi. Balıkçı da bir bilgi hazinesiydi. İkisinin söyleşilerinde bulunmak, dinlemek, yararlanmak, o günkü biz gençlerin, vazgeçilmez birer heyecan kaynağıydı.

Kemal Bilbaşar'ın öykülerindeki, romanlarındaki canlılık, yalnız tarih öğretmeni olduğundan kaynaklanmaz. Halkımızı çok yakından tanıyan, halkla içli dışlı olmasını bilen, hiçbir zaman halka sırtını çevirmeyen, ama kalabalıklar içinde de yitmeyen bir devrimciydi. Toplumsal gerçekçilik akımına bağlıydı.

BİRKAÇ ANI

O zamanlar İzmir'in Bademler köyünde bir süredir sanat çalışmaları sürüyordu. Köyde tiyatro çalışmalarının yanısıra büyük bir kitaplık açılmıştı. Açılışa Bilbaşar'la ikimiz çalıştığımız gazete adına çağırıldık. Yolda arabada Bilbaşar: "Gürül gürül, bağıra çağıra şiir oku da görelim! Öyle salonlarda burjuva çocuklarına kendini beğendirmek için yurttan durma! Asıl iş, köye kendini beğendirmek, bu çok önemli değil mi?" dedi. Bense kısa bir konuşma yapmak istiyordum. Bademler köyünde bir süre önce Sapan adlı bir sanat dergisi çıkarmıştık. Derginin yöneticilerinden bir arkadaş, bir konuşma istemişti. Kemal Bilbaşar, şiir okumamı istiyordu. Bademler köyüne vardığımızda, Bilbaşar'ın neden şiir okumamı dendiğini birden anladım. Konuşma yapacak o kadar çok sanatçı, bilim adamı, politikacı gelmişti ki köye şaşırıp kaldım.

Yine İzmirde yayınlanan günlük Sabah Postası gazetesi, haftada bir sanat sayfası yapıyordu. Bu sanat sayfasında şiirler, yazılar yazıyordum. Gazete, bir de güldürü sayfası yapmaya başladı. Bu sayfada Hasan Sabah imzasıyla 14 hecelik şiirler, taşlamalar yazıyordum. Gazetenin başyazarı Orhan Rahmi Gökçe, rica ederek birkaç taşlama istedi. Bu taşlamalardan biri Bilbaşar'ın çok hoşuna gitmiş. Gazetede çalıştığım masaya yaşı, omzumun dokundu:

—Bu taşlamayı sen mi yazdın?

—Evet!

—Bravo be! İstanbul'daki mizah dergilerine de taşlama yaz!

—Efendim, benim güldürüye yeteneğim elverişli değil!

—Kendine iftira ediyorsun. Bir sına bakalım! Şunu da unutma! Değerleri anlaşmış, bu toplumun çağdaş bir toplum olabilmesi için, canını dişine takmış, küçük ölü burjuva yazarlarına da çatıp durma! Senin neyine gerek? Yazdıklarının üstüne eğilmeye bak! Sen, bir polemik insanı değilsin. Bunları seni çok sevdiğim için söyledim. Eğer kırılırsan, gücenirsen bir daha söylemem.

—Yok efendim kırılmak ne söz, çok sevindim!

Böyle söyledim ama, şaşkınlığımı da gizleyemedim. Demek sanat konusunda yazılan bir yazıyı okuyordum? Asıl şaşkınlığım bu oldu. Hayranlığım da bu olaydan sonra büyüdü gitti.

Almanya'ya geldikten sonra bir yaz izninde İstanbul'da, İran Elçiliği önünde karşılaştık. Bıyıkları, saçları daha da kurlaşmış, biraz daha zayıflamıştı. Sevinçle sarsıldık birbirimize. Elini öpmek istedim. Her zaman olduğu gibi hızla geri çekti.

—Geçen yıl izinli geldiğinde beni niçin aramadın?" dedi. Adresini bilmiyordum. Ama Kemal Karatekin'den, Türkiye Yazarlar Sendikası'ndan, kayımbiraderi Cengiz Tuncer'den hemen öğrenebilirdim. Ne düşündüğümü anlamış olmalı ki alay eder gibi baktı:

—İstersen arardım. Bir ilaç gerekliydi. O, ilaç da Almanya'da varmış. Ama o ilacın gereği yok artık! Buralarda da bulunuyor. Şey! Bizim Cengiz'in astımı içindi. Kendine yazık etti Cengiz! Basmevi açtı. Kısa zamanda zengin olmak istiyor. Artık belirli bir sermaye birikimi olmadan, borç parayla bu işler yürümez. Hiç kimseyle de yarışamaz. Her işte olduğu gibi, kitapçılık da tekele doğru gidiyor. Bunu anlatamadım. Neyse gel! Kemal Karatekin'e gidelim. Yeni çıkan sende olmayan kitaplarımı sana imzalamak istiyorum. Belki bir daha görüşemeyiz!" dedi.

BİR ÇALIŞKAN İNSAN

70'inci yaş nedeniyle 1981 Aziz Nesin Yılı'na söyledikleri ne kadar da canlı: "Evet, hayretler içinde yeniliyorum: İşte yetmiş yaşına ulaşmış bulunuyorum. Ne de çabuk geldik bu günlere... Yaşamın akışı düşmekte olan bir taş gibi gözcü bir hız kazanıyor yaş ilerledikçe... Kişi şöyle durup ardına bakmaya bile fırsat bulamıyor. Bitirmesi gereken bir işi bitirme telaşı içimizi daraltıyor, daha hızlı, daha hızlı! diye çalışma temposunu çabuklaştırıyor. Başkalarını kesinlikle bilmem ama, yaşamın anlamını sevgi ve yaratma olarak değer-

lendiren, benim için yaşamı çalışmaktan soyutlamak olanaksız. Çocukluğumuzda 30-40 yaş bizim için yüzyıllar kadar uzak, erişilmez bir zaman süreci idi. O yaşa ulaşmış olanları kocamış sayardık! Ailemizde ve de mahallemizde yetmiş yaşına ulaşmış olan yaşlılar pek nadirdi. Onlar içinse (yaşı yetmiş, işi bitmiş) denirdi. Oysa şimdi yetmiş yaş bir olgunluk zirvesi sayılıyor. Yetmişinde ölen biri

Fethi Savaşçı

"Yazık daha çok gençti" diye anılıyor. Açıkçası ben kendimi kocamış görmüyorum. O acımasız deyişin tersiyle itiyorum: İş bitmedi daha bende... Yüreğim sevgi, damarlarım enerji dolu. Henüz yazı masamın başındayım, iki romanım üzerine birden çalışıyorum. Bir kazaya kurban gitmesem rahat rahat daha on beş yıl kalemimi kullanacağım."

O'nu daha çok arayacağız.

Hapishaneden şiirler

Cunta'nın zindanları, ilericilerin ve yurtseverlerin direncini, umudunu kıramıyor. Geleceğe olan güven, insana olan inanç, en ağır maphusluk koşullarında bile gelişiyor, boyatıyor. Sınıf mücadelesi dört duvar arasında da her geçen gün biraz daha ivme kazanıyor. Orada yıllarını tüketen ilericiler insan olmanın, çağa karşı sorumlunun bilinciyle yeni yeni değerler yaratıyorlar. Bu sayımızda 5 yıldır Cunta'nın zindanında direnen bir arkadaşımızın bize ulaştırdığı bir tomar şiirlerinden okurlarımıza bir örnek sunuyoruz.

BEKLE POSTASINI KUŞLARIN

—Oğluma—

Aşkından bir tohumsun
Umudumsun
oğlumsun

Gözlerin yalın yalın
Sarıl sınımsıcak sevgisine
annenin

Kumral saçlı kartalım
Özgürlük kuşu uçtu
yıllar geçti dönmedi

Sustu sevinci evin
babam gitti gideli

Tüt elinden günlerin
Özlemin daha yetmez

Çatladı sabah taşı
Çatlamasın yüreğin
Bekle postasını kuşların

Bugün olmazsa yarın
Sevgi yüklü turnalar
Şiir getirecek babandan

Yakanda yayla çiçeği
Ağzında kaymak tadı türkülerin
Susuzluğunu pınarlar söndürsün

Dağlarda
Özgürlük yürüyecek
kentlerde ekmek ve barış özlemi
nücrelerde ezincin elleri
ama sevgi yeserecek

Dört mevsim
binlerce çiçek
demir ağları geçerek
size selam getirecek.

İşçinin Sözlüğü

HAZIRLAYAN: Fethi SAVAŞCI

DAMPİNG

Dünya pazarlarına, iç pazardakinden daha çok düşük fiatla, hatta bazı maliyetten aşağı fiyatla mal sürmek. Damping, tekellerin, yeni pazarlar elde etmek ve rakiplerini ortadan kaldırmak için uyguladıkları politikanın en güçlü araçlarından biridir. Damping uğranılan zarar, iç pazarda fiyatlar artırılarak ve yüksek tekel kârı ile, devlet bütçesinden verilen dışsatım primleriyle (vergî iadeleri) ve dışsatım mallarına uygulanan ucuz taşıma tarifeleri yardımıyla kapatılır. Uluslararası tekel ve emperyalist devletler, damping yoluyla zayıf ekonomilerin kapitalist dünya merkezine bağımlılıklarını daha da artırırlar.

DEDEKTİF

Bir suç, suçlu ya da suçluları ortaya çıkarmakla görevli sivil polis adidir. Kapitalist ülkelerde özel dedektif büroları da vardır. Bunlar, özel kişiler ya da kuruluşlar hesabına, karşı tarafın suçlarını, suç hazırlıklarını ortaya çıkarırlar, bir yandan da sahte belgeler düzenliyerek belirli bir kişi ya da kuruluşların suçlanmasına yardım ederler.

DEGER

Malda cisimlenen soyut insan emeğidir. Değerin boyutu, mal üretiminde harcanan toplumsal, gerekli emeğin niceliği ile belirlenir. Toplumsal gerekli-emek, teknik ilerledikçe ve emek üretkenliği yükseldikçe artar ve buna göre de değer boyutu değişir.

Mal ekonomisinde objektif ekonomik değer konumu yürürlüktedir. Bu kanun gereğince, malların değeri, buların üretimi için harcanan toplumsal gerekli emeğin miktarı (zaman) tarafından gerçekleştirilir. Bu yüzden, değer yasası, özel mal ekonomisinde üretim gücünün gelişmesini kendiliğinden düzenler ve bu düzenlemeyi, değer etrafında dolayın mal fiyatları ile gerçekleştirilir.

DEJENERE ÖLMAK

Değerli niteliklerin aralaksız yitirilmesi; yozlaşma, geriye dönüş.

DEKABRİSTLER

1825 yılının Aralık ayında Petersburg'da, Çarlık yönetimine karşı, köylüleri toprak köleliği zulmünden kurtarmak için ayaklanan bir grup Rus burjuvazisine verilen ad. Fransız Burjuva Devrimi düşüncelerinin etkileri altında gizli bir devrim örgütü kuran Dekabristler, halk adına, fakat halkın katılımı olmadan, ordunun yardımı ile devrimci bir dönüşüm yapmayı tasarlamışlardır. Çarlık yönetimi, ayaklanmayı gaddarca bastırdı. Fakat, Dekabristler hareketi, Rusya'da devrimci düşüncelerin gelişmesine önemli bir rol oynadı.

DELEGE

Kongreler, konferanslar, komisyonlar ve benzerleri tarafından seçilen ya da atanan temsilcilerdir.

DEMOKLESİN KILICI

Bir insanın mutluluk içinde görünmesine rağmen, her zaman büyük tehlikelerle karşı karşıya bulunduğunu hatırlatmak için kullanılan bir sözdür. Eski Yunanlılardan gelen bir söylentiye göre, Demokles, Siraküza hükümdarı Dionisy'in (432-367) dünyanın en mutlu adamı olduğunu gıpta ile söyler durmuş. Dionisy, Demokles'e, bir hükümdar olarak mutluluğunun hiç bir güvenceye dayanmadığını ve yaşamının her an tehlikelerle karşı karşıya bulunduğunu göstermek için, bir ziyafet sırasında, onu kendi tahtına oturttu. Bu tahtın üstünde, orada oturmanın tepesinde, ince bir kıla bağlı ağır bir kılıç sarkıyomuş.

FİLİSTİNLİ ŞAİR MUİN BESEİSO'YU ANIYORUZ

Geçen yılın 24 Ocak'ında yitirdiğimiz Filistin halkının büyük ozanı MUİN BESEİOS 1930'da doğdu. Şiirlerinde Filistin halkının acılarını, ızdıraplarını dile getirdi. Ayrıca yazdığı tiyatro oyunları ile (Kalbimdeki Filistin-Ağaçlar Dimdik Ölür-Gazza Güneşi) şiirsel Arap dilinin öncülleri arasındadır. BESEİSO'nun bu türde yazdığı "Zingî'nin İsyanı" adlı eseri UNESCO yayınları arasında çıkmıştır. Bunlardan başka BESEİO'nun "Suya İnış" adında hapishane anılarını içeren bir de romanı vardır.

Eserleri çok sayıda yabancı dilde yayınlanan yazar-ozan BESEİO, Asya Afrika yazarlar hareketinin de öncülleri arasında idi.

Muîn BESEİO, Filistin halkının mücadelesi, onların gerçek vatanlarında özgür ve bağımsız yaşamaları için kalemini ve sanatını mücadeleye adadı. Bu uğurda çeşitli acı ve sıkıntılara katlandı. Ömrünün büyükçe bir bölümünü hapishane duvarları arasında geçirdi. Ama Filistin halkının zaferine olan inancını hiç yitirmedi. Şair ve yazar MUİN BESEİO Ocak 1984 yılında yurdundan uzak bir ülkede hayata gözlerini yumdu. MUİN BESEİO'yu ölümünün birinci yılında saygıyla anarken okurlarımıza onun bir şiirini sunuyoruz.

MEYDAN OKUMA

Çıktık tiyatronun sahnesine,
bilmiyorum rolüm ne.

Rejisörüm, sarhoş pezevenk,
hay boynu devrile,
vere vere

hırsız rolünü verdi bana.
Oysa ben iyi bir ozanım.

Şimdi ortadayım bir sirkim.
Toptan topa zıplayan
bir kocaman fille

işin alayındayım.
Filin altında koskoca bir testere.

Gül bakalım, toprağım benim.
Gül bakalım, ozanım benim.

Ey, rihtim orospuları!
Ey, sevdahları korsanların!

Tanığım olun!
Fırlattım yumruğu
zorbanın suratına!

Tanığım olun!
Öleceğim, biliyorum.

Hiç kılıç taşımadım
ben ömrümde.

Öleceğim, biliyorum.
Öleceğimi bile bile
savaşacağım bu savaşta.
Öleceğimi bile bile.

Türkçesi: A. KADİR - Süleyman SALOM

ALEKSANDER PUŞKİN
(1799-1837)

Aleksander Puşkin yaşadığı çağa damgasını vuran sayıları sınırlı şairlerdendir. Kendisi modern Rus edebiyatının yaratıcısı olarak kabul edilmektedir. Lirik şiir, manzum masal ve manzum roman da dahil, el attığı bütün türlere yenilik getirmiştir. Modern mısra tekniği ile halk dilinin geleneklerini ilk defa başarı ile uygulayan Puşkin, Rus ruhunun ve Rus gerçeğinin bütün boyutlarını tek başına ve üstün bir dehayla canlandırabilmiş büyük bir şairdir.

Zengin bir ailenin çocuğu olan Aleksander Puşkin 1799'da Moskova'da dünyaya geldi. Ünlü bir şair ve zengin bir kültüre sahip olan amcasının etkisiyle, daha çocukken klasik Fransız edebiyatına ilgi duydular. 1812 yılında Napolyon'un Rusya seferi ile başlayan milliyetçilik akımına kapıldı. Şiire olan ilgisi bu dönemde başladı. Puşkin'in şiirindeki dehası kısa zamanda bütün Rusya'da duyuldu. Ve büyük bir ün sahibi oldu.

Modern edebiyatın babası

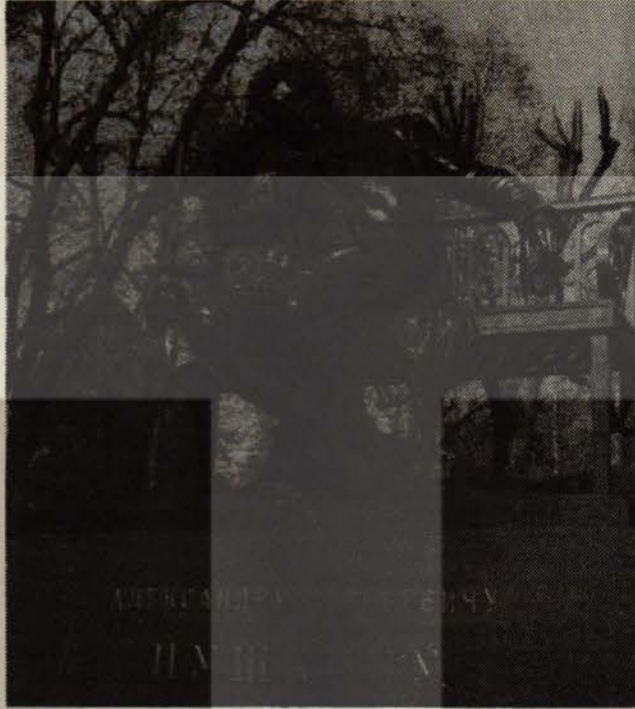
ALEKSANDER PUŞKİN

Bir süre Petersburg'da bohem hayatı süren Puşkin'in edebi etkinliklerinde, kendisini ileri yılların devrimcilerine yaklaştırmış, ve, ilk eserlerindeki liberal ve saraya karşı saygısız eda, kısa zamanda iktidarın gözüne batar olmuştur. Puşkin 1820 yılında ülkenin güneyine sürülmüş ancak dört yıl sonra ailesinin malikhanesinde mecburi iskana tabi tutulmuştur. O devirdeki iktidarlara karşı ayaklanmalara sadece bu yüzden katılmadığını söyleyen Puşkin, daha sonra Çar tarafından başkente çağrılmış ve resmi tarihçi tayin edilmiştir. Böylece ünlü ozanım şairleri bizzat saray tarafından sansür edilir olmuştur. 1831 yılında Moskova'nın ünlü güzel kadınlarından Natalya Gonçarova ile evlenen Puşkin Moskova aristokrasisinin gece hayatına gömülmüş olmasına rağmen, sarayın kendisine karşı komploları aralıksız devam etmiştir. Bu komplolardan birisi de şairi bir düelloya zorlayan komplotur. Şubat 1837'de yapılan bu düello şairin hayatına mal olmuştur. Edebiyat tarihçileri bu düellodan bir tertip, tasarlanmış bir cinayet diye söz etmektedirler.

Puşkin'in ölümünden bu yana yaygınlaşarak büyüyen ünlü, etkisini çağdaş Sovyet edebiyatçıları üzerinde de kuvvetle duyurmaktadır. Ölüm yıldönümünde Aleksander Puşkin'i saygıyla anarken, onun "Kleopatra ve Aşkıkları" adlı şiirini Nazım Hikmet'in çevirisi ile okurlarımıza sunuyoruz.

Saray pırlı pırlıydı. Şarkıcılar hep bir ağızdan Destan okuyorlardı, filâvta ve rubabın akışıyla. Melike sesiyle ve bakışıyla Canlandırıyordu ziyafeti ihtişam içinde. Gönülleri sürükleniyordu onun tahtına doğru Fakat altın tasın önünde, O, birdenbire daldı derinlere Mucizeli başını, omuzuna eğip durdu.

Ve şimdi muhteşem ziyafet sanki uyukluyordu, Davetliler susmuştu. Şarkıcılarda ne ses, ne seda vardı! Ama işte, eğilen başını O kaldırdı yine,

Işık bir yüzle başladı sözlerine: «Mutluluğunuz sizin, benim aşkımdadır. Dinleyin beni, ben dilersem eğer, siz Benimle bir olabilirsiniz. İhtiras alışverişine kim giriyor, kim? Aşkımı satıyorum ben, Hayatı pahasına bir gecemi benim Söyleyin, kim satın alacak içinizden?» Sustu ve korku sardı herkesi, Yürekler burkuldu şehvetle.. O, yüzünde soğuk bir cüretle Dinlemektedir şaşkın mırıltıları Ve küçümseyen bakışlarını ağır ağır Hayranlarının üstünde dolaştırmaktadır. Birden bir insanın çıkışıyla yarıldı kalabalık Onun peşinden geldi iki kişi daha Duruşları pervasızdı, gözbebeklerinde ışık. Melike karşılıyor gelenleri, ve böylece Alışveriş bitiyor: satın alınıyor üç gece. Ölüm odasıdır çağırın onları artık.

Şimdi kutsal kâhinler Donakalmış davetliler önünde Uğursuz kâseden Sıra kur'asını çekiyor birer birer. Birinci, Flavius, son Roma bölüğünde En yırtıcı asker. Çıldırtabilirdi onu Katlanmak bir kadının azametine, O kabul etmişti zevkin meydan okuyuşunu, Kızgın kavga günlerinde koşar gibi Düşmanın davetine. İkinci, Kriton, genç hakim, Epikür bahçelerindendi, Kharite'lerin, Kıbrıs'ın, Amur'un Şairi ve hayranlarındandı. Üçüncü, yeni açmış bir bahar çiçeği gibi Okşuyordu gözü ve kalbi. Ünlü değildi, adı asırlarda tutmamıştı yer; Yavaşça gölgeliyordu, Dudaklarını ilk tüyler; Genç yüreğinde tecrübesiz gücü Kaynıyor ihtirasla; Heyecan ışıltıyor gözlerinde. Mağrur Melike hüznü bakışlarını; Durdurdu onun üzerinde.

«— And içerim... Ey zevklerin anası, Mislini görmediğin gibi hizmet edeceğim sana. Satılık bir cariye gibi gireceğim, Kandırıcı ihtiraslar odasına. Dinle beni, gücü büyük Kıbrıslı sen, Ve siz yeraltı hükümdarları, Ey gazaplı Aydanın ilâhları, Yemin ederim ki, sabah şafak sökene kadar Arzularıma hükmedenleri, ben Tatlı ihtiraslarla doyuracağım, Ve bütün esrarlı aşk hünerleriyle Ve misilsiz bir rehavetle onları yoracağım. Ama, kızıl sabah ışıklarıyla, Sökünce ölümsüz şafak, Yemin ederim ki, ölümün baltasıyla Bu bahtiyar başlar yuvarlanacak.»

Ve işte artık gün batıyor, Altın bir yay gibi doğuyordu ay. Örtüldü baygın gölgelerle İskenderiyede saray. Fısıkiyeler coşuyor, meşaleler tutuştu. Buhardanlar tütüyor ağır ağır, yer yer... Dünya ilâhlarının bekliyor emirlerini Tatlı, ihtiraslı serinlikler. Sessiz ve ihtişamlı karanlıkların, Gönü çeken mucizeleri arasında, Ve gölgesinde erguvani perdelerin Işıldıyordu altın oda...

1835

Türkçesi : Nâzım Hikmet

* Bir kitap *

Issızlığın Ortasında

Mehmet Ersöz

Mehmet Eroğlu'nun Milliyet Roman yarışmasında birincilik ödülünü paylaşan romanı "Issızlığın Ortasında" biraz geçikmeli olarak 1984 yılında, okurların karşısına CAN Yayınevi tarafından çıktı.

Mehmet Eroğlu romanına konu olarak, 1970'li yılların gençlik hareketini seçmiş. O dönemin gençlik olaylarını roman kahramanı Ayhan'ın kişiliğinde ve onu etkileyen çevre koşullarını toplumsal örgüsü içinde anlatmış. Bir de roman kahramanı Ayhan'ın fırtınalı gençlik eyleminin hemen sonrasında kendisini asteğmen olarak Kıbrıs'da savaşa bulmasını ve savaşın insanı tahrip edici korkunçluğu karşısında düştüğü bunalımı ve dengersizliği işlemeye çalışmış.

İşlemeye çalışmış diyoruz çünkü birincilik ödülüne değer görülmüş, üzerinde çokça konuşulmuş ve yazılmış bu romanı okumadan önce, 1970'li yılların toplumsal muhalefetine, onun eksiklerine ve biraz da bilinmeyen yönlerine meraklılardan dönemi içinde yaşamış bir yazar olarak Eroğlu'nun kitabına sarılmıştık.

Ayrıca konu zenginliği bakımından hemen hiç bir ileri Türk romanında işlenmemiş bir Kıbrıs çıkarması ve savaşı, yazarın romanına girmiş olması ilginç daha da çekmiş idi. Ne yazık ki, biraz da zorlanarak bitirdiğimiz roman, bu zengin konuların işleniş biçimi açısından tatmin edici olmadığı gibi, öz bakımından da bir sürü yanlış taşıyor. Romanda eleştirici bakışın yerine oturtması gereken doğru çözümlerin ipuçlarını da yakalayamıyoruz.

Romanın kahramanı Ayhan, zengin bir ailenin çocuğudur. Orta öğrenimini bir kolejde sürdürmüş, burada arkadaşlar edinmiştir. Ailesini, özellikle evde kalmış halasını hiç sevmemektedir. Devrimci arkadaşlarına duyduğu kişisel hayranlık onu da devrimci saflara çekmiştir. Ayhan, devrimci eylemlere katılmış, bu yüzden tutuklanmış, arkadaşlarıyla birlikte işkencelere uğramıştır. Tutukluluk, sorgulama ve işkence günlerinde omuz omuza mücadele yürüttüğü arkadaşlarının sayısız ihanetlerine tanık olmuştur. Bu durum Ayhan üzerinde olumsuz etkilerini kısa sü-

rede belli etmiş ve inancsızlığa sürüklemiştir. Mücadele içinde olumsuzluklarına tanık olduğu arkadaşlarını bir türlü affetmemektedir. Ama kendisi de mücadeleye inanmamakta, sınıf mücadelesine şöyle veya böyle devam eden arkadaşlarını "Don Kişotluk" yaptıkları suçlamasıyla hafife almaktadır. Geçmişte birlikte olduğu en yakın arkadaşlarından olan Zafer ölmüş, Ali de işkencelerin izi olan amansız bir hastalığın pençesinde hayatının son anlarını yaşamaktadır. Şimdi Ayhan'ın tek düşüncesi ölüm eşliğinde olan arkadaşının karısına (ki Ayhan'a göre o bir fahişedir) para bulmaktır. Böylece arkadaşlarına karşı görevini yapmış olacak ve rahatlayacaktır.

Ailesinden kendisine miras kalan parayı almayı reddeden Ayhan'ın arkadaşına para bulmak için seçtiği yöntem ile miras reddedişi arasındaki mantık bağı bulamadık. Ferda çokvarlıklı dul bir kadındır. Ayhan yakışıklılığın istifa ederek kadını elde etmeyi ve ondan para koparmayı amaçlamaktadır. Büyük kent lüks eğlence yerlerinde dolaşmakta ama evinde sefil yaşamaktadır.

Tüm bu anlatımlar bir roman kurgusu içinde, hiç de inandırıcı gözükmemektedir. Diyaloglar sıkıcı ve klasik, basma kalıp cümlelerle gitmektedir. Yalnız ve karamsar olan Ayhan'ın aşk maceraları ise hiç de içinde yaşadığı psikolojik duruma uygun düşmemektedir. Gözüne kestirdiği kadınlarla ne yapıp yapıp sevişmekte, bu ilişkilerin anlatımı ancak erotik bir romanda anlatılacak kadar ileri götürülmektedir.

Romanda bir de Kıbrıs savaşı ve roman kahramanının Kıbrıs çıkartmasına asteğmen olarak katılışı var. Bu bölüm Ayhan'ın ağzından sık sık geri

dönüşlerle anlatılmaktadır. Asteğmen Ayhan emrinde bulunan bir çavuşun ölümünden kendini sorumlu tutmakta, manevra sığıcı bir kurşunla hayatına son vermek istemektedir. Ancak hayatın her evresindeki —kendisi ifadesiyle başarısızlığı— onu intihar olayında da yakalamış, gözlerini bir hastanede açmıştır. Yukarıda da söylediğimiz gibi roman sonuna kadar geri dönüşlerle anlatılmakta, bir kısır döngüler yumağı haline getirilmekte, savaşı doğuran asıl faktörlere yer verilmemektedir.

Roman bir döneme damgasını vuran gençlik hareketlerinin umutsuz geleceğine olan güvensizliği roman kahramanının dilinde sergilemekte ama bunların içinden olumlu tek bir örnek sergileyememektedir. Koca bir dönem (o dönem ki Türkiye'nin toplumsal yapısında önemli bir kesittir) sanki işçi sınıfının iyi kötü bir söz söylemediği, siyaset sahnesine düşünce planında olsa bile hiç girmediği bir dönem olarak anlatılmaktadır. Sanki o dönemde işçi sınıfı hiç mi hiç yoktur. Ne grevlerden söz edilmekte ne de işçi sınıfının örgütlü siyasi parti ve partileşme sorunları anlatılmaktadır. Tüm bu süreç roman kahramanının biraz da marazi olan iç dünyasına ve onun ilişkilerine indirgenmiştir.

Mehmet Eroğlu'nun bu romanının devamı olan "Geç Kalmış Bir Ölü" kitabının "Issızlığın Ortasında"nın bizde bıraktığı olumsuz izleri silmesini okuyucunun ilgisini çeken tüm yanıt soruların bu romanda yerli yerine oturtulmasını umuyoruz.

İlk romanı ile edebiyat alanında tartışmaya değer bir başarı kazanan Mehmet Eroğlu'nun bundan sonraki çalışmalarında daha iyi ürünler vermesini dileriz.

KÜÇÜK BEYAZ AT

Bir küçük at vardı kötü günlerde, öylesine cesur!
Beyaz minik bir at, herkes arkada o önde.

Güzel günler yoktu yoksul kır manzarasında. İlk bahar hiç görmedi o yerlerde, ne geçmişinde ne geleceğinde.

Ama mutlu olurdu o her zaman öncülük etmekten köyün delikanlılarına, yağmurların kararttığı çayırarda, onlar arkada o önde.

Arabası küçük, güzel, yabani kuyruğunu izledi. Nasıl keyifle koşardı arabacıyı arkada o önde.

Fakat bir gün, kötü günlerde, bir gün en akıllı çağında, beyaz bir şimşekle öldü, herkes arkada o önde.

Öldü güzel günler görmeden, öylesine cesur idi!
Öldü hiç ilkbahar görmeden, ne geçmişinde ne geleceğinde.

Paul Fort

TÜRKİYE'DE İŞKENCE VAR MI?

(Baştarafı 1. sayfa)

trik verdiler." (Zihni Teker. Kapıkule Gümrükler Başmüdürlüğü Yardımcısı.)

● "Yarı çıplak vaziyette gözlerimi kapatarak 24 saat sorgulama yaptılar. Dövüldüm, saç ve bıyıklarımı yoldular, omuzuma çöktüler ve elektrik verdiler. Hazırladıkları bir metni imzalamamı istediler. Tekrar işkence yaptılar. 3 kez bayıldım. (Kapıkule davasına, adamlarını gümrüğe tayin ettirmek maksadıyla rüşvet verdiği için dışardan sanık olarak girin.)

● "Bu ifadeyi reddediyorum. Kabul etmeyince elektrik işkencesi gördüm. Ayrıca bizi doktora götürdüler polisler, işkence yapan polislerdi." (Nurettin Eskinoyurt. Kapıkule Gümrük Vekili. Önce Anadolu varmış. Sonra Renault almış, sonra Ford al-

mış, en son Audi'de karar kulmuş.)

● "Edirne emniyetinde saçlarımdan sürüklediler. Elektrik verdiler. Orada bayılmışım. Devlet hastanesinde gözümü açtım. Emniyette bana 'soyun' dediler. Şehit kocam bile bana böyle hitapta bulunmamıştı. Elektrik sağ tarafa sürekli su dökerek veriyorlardı." Sevcan Duruak Şehit yüzbaşı eşi. Kapıkule müdür yardımcılardan. Toplanan rüşvetlerden payına düşeni almış.)

● "Emniyette beni resmen astılar, cereyan verdiler. İçim yaniyor. Haksız yere işkence gördüm." (Yeşilköy gümrüğünden Oktay Orman.)

● "Ben ne yapayım içinin yangınına, polis görev yapıyorum diye almış seni. Bunun ucu içişleri bakanına gider." (Kapıkule Davası Yargıcı.)

FRANSIZ KOMÜNİST PARTİSİ KONGRESİ YAPILDI

(Baştarafı 1. sayfa)

(Fransız usulü) sosyalizm" diye nitelediği yeni bir toplumla mümkün olacağına belirten Marchais, "Fransız usulü sosyalizmin" büyük üretim ve değişim araçlarını toplumsallaştıracağını söyledi.

Konuşmasında krizin "dünya çapında" olduğu şeklindeki burjuva tezine karşı çıkan Marchais, sosyalist ülkelerde krizden bahsedilemeyeceğini, sosyalist ülkelerin açlığını, sefaletin, cehaletin ve işsizliğin aşılabileceğini kanıtladıklarını, sosyalist ülkelerin aşmak zorunda oldukları zorlukların kapitalist ülkelerinkinden nitelik olarak tamamen farklı olduğunu belirttikten sonra konuşmasına şöyle devam etti: "Kapitalist ülkelerdeki krizin çözümü köklü toplumsal dönüşümlerle mümkündür. Sosyalist ülkelerdeki sorunların çözümü ise bunun tam tersine sistem ortadan kaldırılmasını değil, aksine onun tüm güçlerinin toplumsal yaşamın

her alanında geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır."

FKP'nin diğer komünist partileriyle olan ilişkileri konusunda değinen Marchais, bu konuda şunları söyledi: "Arzu edelim etmeyelim sınıf mücadelesi dünya çapında sürüyor ve biz bu mücadelede bir seyirci değil, aksine tarafız. Komünistlerin için bu ABC'sini unutmaları yaltanmalarına dünyayı saran kurtuluş mücadelelerinden kopmalarına ve dünyanın diğer anti-emperyalist güçlerinden uzaklaşmalarına neden olur ki, bu da biz-zat kendi mücadelemizin zayıflaması anlamına gelir. Gerçi stratejimiz Fransız gerçekliğinin bir sonucudur fakat aynı zamanda uluslararası güçler dengesinin değerlendirilmesinin ve bu güçler dengesinin sosyalizme barışçı ve demokratik yollarla ulaşabileme imkânlarını vermesinin de bir sonucudur."

Kongre sonucu Georges Marchais yeniden FKP Genel Sekreterliğine seçildi.

NAZİ SUÇLUSU AVUSTURYA'DA DEVLET TÖRENİYLE KARŞILANDI.

(Baştarafı 1. sayfa)

kaçılar, her Roma ziyaretlerinde "hasta ve yaşlı adamın" serbest bırakılması için İtalyan makamlarına ricada bulundular. Ve sonunda bu katilin serbest bırakılmasını sağladılar.

İktidardaki Sosyalist Partinin koalisyon ortağı Özgürlükçü Parti'nin mensubu olan savunma bakanı Frischenschlager'in Avusturya'ya dönen savaş suçlusu Walter Reder'i bizzat karşılaması ve "tıbbi kontrol" için Viyana yakınındaki Daden'deki askeri garnizona yerleştirilmesi büyük tepkilere yol açtı. Mitingde yapılan konuşmalarda, ülkelerindeki faşist baskılardan dolayı Avusturya'ya gelmiş olan binlerce demokrat ve anti-faşiste sığınma hakkı verilmezken azılı bir faşistin devlet töreniyle karşılanması sert şekilde eleştirildi ve savunma bakanının istifa etmesi istendi.

Bu arada parlamentoda savunma bakanının görevden alınması için muhalefetteki tutucu Halk Partisi tarafından bir güvensizlik önergesi verildi. Sosyalist Parti ve iktidar ortağı Özgürlükçü Parti ise koalisyonu kurtarmak için savunma bakanının görevde kalmasını istiyorlar.

Öte yandan Avusturya'da hükümet üyesi bir bakanın bu davranışından cesaretlenen Neo-nazi örgütler saldırganlıklarını daha da arttırdılar ve dağıttıkları bildirilerde savaş suçlusu Walter Reder'in gelişini selamladılar. Bunun üzerine Avusturya demokrasi güçleri, parlamentoya faşist örgütlerin kapatılması için dilekçe gönderme kampanyası başlattı.

TÜSİAD KONGRESİ YAPILDI

(Baştarafı 3. sayfa)

kur politikasıdır. İhracata yönelik üretimde her türlü girdide rakip ülkelerin maliyetleriyle dengelemeyi sağlayacak bir fiyat ve kur politikası izlenmeden ihracat arttırılmaz."

Görüldüğü gibi T.Özal'ın da yaptığı budur. Yani 24 Ocak kararlarının alınmasında en önemli iki mihrakdan birisi IMF idiye, diğeri de TÜSİAD olmuştur. Ne var ki, Türkiye kapitalizminin çıkmazı kronik olduğundan 24 Ocak kararları da sorunlara çözüm getirmemiştir. Ama burjuvazinin başka bir alternatifi olmadığı için TÜSİAD şimdi Özal'dan 24 Ocak politikasını bir miktar sulandırarak uygulamasını talep etmektedir.

Kendisi sanayici olmayan ve iç pazarla bir ilgisi bulunmayan Koçman ise, iç pazarın bu denli fazla kısılmasından rahatsız olmadığı için ağırlıklı bir kesimi sanayicilerden oluşan TÜSİAD Ali Koçman'ı değiştirmişti. Anlaşıldığı kadarıyla önümüzdeki dönemde TÜSİAD hükümetten olan isteklerini daha net bir şekilde dile getirecektir.

PAPA SUİKASTİNDE CADİ KAZANINI KİM KAYNATIYOR?

(Baştarafı 10. sayfa)

EKİM 1984

ABD'de seçim kampanyası yoğunluk bakımından zirvesine ulaştı. CIA tarafından yetiştirilen paralı askerler Nikaragua'ya karşı başarısız bir askeri girişimde bulundu. ABD Nikaragua limanlarını ablukaya alacağını açıkladı. Bir Bulgar ve Sovyet şilebi ABD donanması tarafından durduruldu.

Basın, Polonya'da "önemli gelişmeler" beklendiğini tekrar yazdı. 25 Ekim'de Amerikan CBS televizyonu Papa'ya karşı komünist komployu (!) "açığa çıkaran" bir yayını yaptı. 25 Ekim'de Antonov'u suçlayan dosya mahkeme heyetine teslim edildi. Duruşmayı yürütecek olan yargıcin "dosyada Bulgarlar aleyhinde bir delil bulunmadığını" ifade eden "tatsız" bevanatı "Hür Basın" tarafından boğuntuya getirildi. 29 Ekim'de New York Times, Bulgar ajanlarıyla Ağca'nın Walesa'ya karşı düzenledikleri komplolar hakkında bir makale yayınladı. Tahmin edileceği gibi makale Claire Sterling imzasını taşıyordu. Aynı gün İtalyan gazetesi Corriera Della Sera'da "komünist komplo" hakkında salvo atışlarına başladı.

KASIM 1984

Nikaragua ve ABD'deki seçimlere çok az bir süre kala katolik seçmenleri etkilemek için son bir teşebbüs yapıldı. Tüm Batı basını Polonya, Ağca, Antonov konusuna yeni den büyük yer verdi. Nikaragua hakkında ardarda raporlar yayımlandı.

6 Kasım ABD seçimlerinden sonra kamuoyunun artık midesini bulandıracak boyutlarda yoğunlaştırılmış kampanya birden bir kesiliverdi. Amaçlardan biri sağlanmıştı. Ama emperyalizmin "Antonov Davası"ndan çıkarabileceği "fayda" daha bitmedi. Polonya'da, emperyalizmin bundan sonraki teşebbüsü acaba hangi tarihte "denk" düşürülecektir. ABD, Orta Amerika'da maceracı girişimlere ne zaman kalkışacaktır? Doğu-Batı ilişkilerini zedeleme ihtiyacı ne zaman tekrar ortaya çıkacaktır? Dünyadaki barış hareketini pasivize etmek ihtiyacı ne zaman daha öne çıkacaktır? Ya da İtalya'da mahalli seçimler, başkanlık seçimleri ne zaman yapılacaktır?

Bakalım, bekleyelim, görelim.

DİSK'in 18. kuruluş yıldönümü kutlandı

Avusturya'da bulunan DİSK'li sendikacılar ve Avusturya Sendikalar Birliği (ÖGB) ortaklaşa olarak DİSK'in 18. kuruluş yıldönümünü kutladılar.

Türkiyeliler ve Avusturyalılar tarafından ilgiyle karşılanan ve bir kısım izleyicinin ayakta kaldığı gecede açış konuşmasını Avusturya Sendikalar Birliği Dış İlişkiler Sekreteri Karl Heinz Nachtnebel yaptı. Konuşmasında; ulusal ve uluslararası sendikal hakların, özgür insan haklarının çiğnendiği, yokedilmeye çalışıldığı, her türlü baskıya kesinlikle karşı olduğunu belirten K.Heinz Nachtnebel daha sonra, DİSK'e karşı yürütülen haksız davaları durdurulmasını, DİSK ve üye sendikaların üzerindeki yasağın kaldırılmasını bağlı bulunduğu Uluslararası Hür İşçi Sendikalarının talep ettiğini söyledi.

Avusturya Sendikalar Birliği adına yapılan konuşmadan sonra konuşmasını yapmak üzere kürsiye gelen DİSK Maden-İş Genel Sekreteri Halit Erdem DİSK'in mücadele tarihine değindikten sonra, Türkiye'deki ekonomik ve sosyal durumu şu anda içinde bulunduğunu belirterek, ülke zenginliklerinin Amerikan silah tükelleri ve yerli işbirlikçileri tarafından talan edildiğini söyledi.

Türkiye öğretmenlerinin ekonomik-demokratik kitle örgütü TÖB-DER adına konuşmasını yapan Genel Başkan Gültekin Gazioglu, Türkiye'deki öğretmen hareketine ve bu hareketin DİSK'le olan ilişkilerine değindikten sonra, faşist cuntanın demokrasi güçlerini dağıtmak yakaladığını belirtti. Faşizmi yıka-

manın ancak ve ancak tüm anti-faşist güçlerin birlikteliğinden geçtiğini vurgulayarak, şayet bu birlik sağlanamazsa Türkiye'deki emekçi halkların, demokrasi güçlerinin daha uzun seneler zorbalığının ve zulmünün altında yaşayacaklarına dikkat çekti.

Uluslararası Af Örgütü Avusturya bölümü adına konuşma yapan Dr.Gasriel Lanski, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki baskılara değinerek, tüm mahkemelerde dahi baskıların yapıldığını belirtti.

DİSK'e bağlı Genel-İş sendikası genel yönetim kurulu üyesi Baki Kaya da 24 Ocak kararlarının kimilerini açığa ıterken kimilerini de daha zengin yaptığını, son dört yıllık uygulamaların ülkeyi uçurum kenarına getirdiğini ve DİSK'in mücadele tarihini açıklayan kısa bir konuşma yaptı.

Şili Sendikalar Birliği ve DİSK'le Dayanışma Komitesi'nin ortak açıklamasında; Şili'de ve Türkiye'deki faşist diktatörlüklerin halk üzerindeki ve özellikle de işçi sınıfları

üzerindeki baskılara değindi. Ekonomik krizin her iki ülkede de alabildiğine arttığını ve uygulanan ekonomik politikaları ile halkların iyice açlığa mahkum edildiği, işsizliğin büyük boyutlara vardığı belirtilerek, Şili'de ve Türkiye'de faşist diktatörlüklerin ancak ve ancak halkın örgütlü gücüyle yenilebileceğine dikkat çekildi. Pinochet ve Evren diktatörlüğüne karşı ülkelerinde özgürlük için, demokrasi için savaşan halkların dayanışma ihtiyaçlarının olduğu, bundan dolayı da tüm dünya halklarının Şili ve Türkiye halklarıyla dayanışmaya girmesini bir insanlık borcu olduğu belirtilen ortak açıklama ilgiyle karşılandı.

Gecenin kültür bölümünde Türkiye ve Avusturyalı sanatçılar izleyicileri coşturdular. Özellikle Ozan Mahir ve Heval söyledikleri türkülerle salondaki coşkunun doruk noktasına çıkmasını sağladılar. DİSK'in 18. kuruluş yıldönümünü kutlama gecesi başladığı gibi disiplin ve coşku içinde sona erdi.

Bir bedelzede askere gitse gör başına neler gelir

Münih Askerlik Çağındaki Gençler Komitesi, 9.2.1985 cumartesi günü bir yürüyüş ve ardından bir kültür gecesi düzenledi. Kötü hava koşullarına rağmen yüz kişilik bir katılım sağlandığı yürüyüş kolundakiler, Sendlingerplatz'da toplanarak gecenin yapılacağı Kotkreuzplatz'a kadar askerlik bedelinin beş bin marka indirilmesini içeren çeşitli sloganlar atarak istemlerini belirttiler.

Bir hafta öncesinden voleybol, bilardo ve tavla turnuvalarının yapıldığı sportif faaliyetlerin yanı sıra, afişlerin ve bildirilerin dağıtılıp yapılandırıldığı bu eylem Münih Kültür Birliği de aktif olarak katıldı ve organizasyon komitesinde yer alarak, kültür gecesinde folklor, müzik grubu ile aktif katkıda bulundu.

Gecede yapılan konuşmada bedelin kısa tarihçesi anlatılarak cuntayla beraber bedele de "zam" yapıldığı belirtildi. Almanya'da çalışan Türkiyelilerin sosyal ve ekonomik zorluklarından hareketle işsizlik ve buna bağlı olarak gençlerin sorunları dile getiril-

di. Türkiye'deki yönetimin bu sorunlara ilgisiz kaldığı ve önemle Münih Kültür Birliği de aktif olarak katıldı ve organizasyon komitesinde yer alarak, kültür gecesinde folklor, müzik grubu ile aktif katkıda bulundu.

Gecede yapılan konuşmada bedelin kısa tarihçesi anlatılarak cuntayla beraber bedele de "zam" yapıldığı belirtildi. Almanya'da çalışan Türkiyelilerin sosyal ve ekonomik zorluklarından hareketle işsizlik ve buna bağlı olarak gençlerin sorunları dile getiril-

di. Türkiye'deki yönetimin bu sorunlara ilgisiz kaldığı ve önemle Münih Kültür Birliği de aktif olarak katıldı ve organizasyon komitesinde yer alarak, kültür gecesinde folklor, müzik grubu ile aktif katkıda bulundu.

Gecede yapılan konuşmada bedelin kısa tarihçesi anlatılarak cuntayla beraber bedele de "zam" yapıldığı belirtildi. Almanya'da çalışan Türkiyelilerin sosyal ve ekonomik zorluklarından hareketle işsizlik ve buna bağlı olarak gençlerin sorunları dile getiril-

ABD EMPERYALİZMİ TERÖRİZME KARŞI NASIL...

(Baştarafı 5. sayfa)

MAYIS 1958: CIA, Endonezya hükümetini düzenlediği bir askeri darbeyle düşürdü.

NİSAN 1961: ABD paralı askerleri Küba'nın Domuzlar Körfezine çıkarma yaptı. Küba'daki rejimi boğma amacını taşıyan bu çıkartma Küba halkı tarafından denize dökülerek puskürtüldü.

KASIM 1963: Artık Washington'un işine gelmeyen G. Vietnam'ın kukla Ngo Din Diem hükümeti bir askeri darbe ile devrildi.

AĞUSTOS 1964: Vietnam Demokratik Cumhuriyeti ABD uçakları tarafından bombardıman edilmeye başlandı.

NİSAN 1965: ABD birlikleri Dominik Cumhuriyetini işgal etti.

EYLÜL 1973: CIA tarafından desteklenen gerici güçler Şili Halk Birliği hükümetini devirdi. Başkan Salvador Allende'yi katletti ve bugünkü faşist cuntayı kordu.

MART 1980: Acil Müdahale Gücü adıyla özel ABD birlikleri kurulmaya başlandı. Bu birlikler ABD çıkarlarının zedelendiği ülkelere müdahale amacıyla hazırlanıyordu.

NİSAN 1980: ABD yönetimi İran İslam Cumhuriyeti'ne "rehineleri kurtarmak" bahanesiyle askeri bir operasyon düzenledi. Operasyon başarısızlıkla sonuçlandı.

HAZİRAN 1982: ABD Başkanı Reagan, Londra'da bir anti-komünist haçlı seferi başlattığını ilan etti.

AĞUSTOS 1982: Amerikan Deniz Piyadeleri Lübnan'a çıktı.

EYLÜL 1983: ABD gizli servisleri bir Güney Kore uçağını kullanarak Sovyetler Birliği'ne karşı büyük çaplı bir provakasyon düzenledi.

EKİM 1983: ABD Başkanı Reagan ABD gizli servislerinin başka ülkelerin işçilerine kaşma "hakkı" olduğunu ilan etti.

EKİM 1983: Grenada ABD birliklerince işgal edildi.

MART 1984: CIA Nikaragua limanlarına mayın döşedi.

HAZİRAN 1984: Yunanistan'daki demokratik dönüşümleri durdurmak ve ülkedeki siyasi iktidarı bozmak amacıyla CIA tarafından düzenlenen bombalama ve suikast eylemlerine başvuruldu.

HAZİRAN 1984: ABD'de düzenlenen "Uluslararası Terörizm Konferansı"nda ABD delegesi ABD'ye karşı çıkan halkları ve devletleri "terörist" olarak ilan etti.

AĞUSTOS 1984: Bir televizyon konuşması öncesinde yapılan prova esnasında Başkan Reagan "Sovyetler Birliği"ni kanun dışı ilan ettiğini ve bombardımana birazdan başlanacağını" söyledi.

LATİN AMERİKA HAFTASI

Nürnberg'de kısa adı ESG olan Evangelische Studenten Gemeinde 19-26 Ocak tarihlerinde Latin Amerika ile dayanışma haftası düzenledi. Haftanın Şili ile ilgili bölümünde Şilili bir anti-faşist ve Şili ile ilgili çalışmalar yapan Hamburg komitesi sorumlusu Angelia Berg konuşmacı olarak katıldı.

Kalabalık bir dinleyicinin izlediği program, Pinochet'ye karşı düzenlenen gösterilerden bir filmle başladı. Film, 1984'deki kitlesel 1 Mayıs gösterileri ile son buldu.

Programın sonunda dinleyicilerden bazıları Pinochet diktatörlüğünün yıkılması için Demokratik Halk Hareketi ile Demokratik İttifak arasındaki çelişkilerin giderilmesi ve birliğin bir an önce oluşmasını arzulayan kısa konuşmalar yaptılar.

Papa suikastinde

Cadı kazanını kim kaynatıyor?

Üç senedir ABD'nin gerici çevreleri ve katolik kilisesi Papa suikastindeki "Bulgaristan" parmağı yalanını ve komplosunu ABD'deki, Latin Amerika'daki ve Avrupa'daki katolik inanışına sahip insanların kafasını bulandırmak için kullanıyor. ABD'de Reagan'ı destekleyen çevreler sadece onun ekonomik programına ve askeri tırmanma politikasına bağlanıyorlar. Aynı zamanda Reaganizmin dinle siyaseti birleştirip, ideolojik bir silah halinde kullanmasını da yerinde buluyorlar ve buna katkıda bulunuyorlar. İşte Antonov "davası" da böylesi bir gerici silah haline getirilmiş durumda.

Şöyle bir geriye doğru bakar, üç-dört yılın kaba bir muhasebesini çıkarırsak Papa komplosunun kendiliğinden bir gelişim göstermediği, dalga dalga artan propaganda salvoları halinde kamuoyunu etkilemeye yönelik bir nitelik taşıdığı kolayca anlaşılır.

MAYIS 1981

Polonya Halk Cumhuriyetinde durum gerginleşiyor. Polonya Birleşik İşçi Partisi'nin Kongre hazırlıkları yapılırken Dayanışma liderleri huzursuzluk yaymaya çalışıyorlar. Amerikan NBC televizyonu Polonya'nın "büyük, tarihsel bir olayın" "Doğu Bloğundan" kopuşun eşliğinde olduğunu ilan ediyor. Gangster sendikacıların egemenliğindeki Amerikan İşçi Konfederasyonu AFL-CIO, Polonya karşı-devrimcilerine her türlü desteği sağlıyor.

Mayıs'ın 13'ünde akşam saatlerinde, tam beşi onyedici gece Roma'da St.Peter meydanında üç el ateş ediyor. Papa John Paul II ciddi bir şekilde yaralanıyor. Çıkan panikle suikastçilerden biri kaçmayı becerirken faşist katil Mehmet Ali Ağca yakalanıyor. Ağca sorgusu sırasında hiçbir kayda değer şey söylemiyor. Ama Stratejik ve Uluslararası Washington Merkezi'nden Luigi Cavallo Papa'ya suikast düzenlenmenin Polonya'daki muhalefeti güçlendirdiğini ilan ediveriyor. Polonyalı ilk Papa, dindar Polonyalıların ve Dayanışma aktivistlerinin gözünde bir aziz durumuna yükseliyor.

ARALIK 1981

Polonya'daki gelişmeler daha ciddi durum almıştır. 12 Aralık'ta karşı-devrimci ayaklanmayı engellemek amacıyla sıkıyönetim ilan edilir.

Uzun bir süreden beri din adamları ve yüzbinlerce katolik savaş ve barış konularına büyük bir ilgi göstermeye başlamışlardır. Kilise hiyerarşisi bu konuda ikiye bölünmüştür. ABD'de bir din adamları kuruluştur Reagan'a nükleer bir savaşın feci sonuçlarını anlatan bir rapor sunmuşlardır. Avrupa, Latin Amerika ve ABD'de yüzbinlerce hristiyan müminin barış için mücadeleye girmesi emperyalist çevreleri şiddetle tedirgin etmektedir.

ABD yönetimi Polonya için özel bir çalışma grubu kurulduğunu ve bunun başına John D.Scanlan'ın getirildiğini ilan eder. 16 Aralık'ta bir başka özel grup oluşturulur. Bu grupta ABD ikinci başkanı Bush, Savunma Bakanı Weinberger, Dışişleri Bakanı Haig,

- Amerikan NBC televizyonu Polonya'nın büyük, tarihsel bir olayın, "Doğu Bloğundan" kopuşun eşliğinde olduğunu ilan etti.
- Avrupa, Latin Amerika ve ABD'de yüzbinlerce hristiyanın barış için mücadeleye girmesi emperyalist çevreleri şiddetle tedirgin etmektedir.
- Orta Amerika'da her geçen gün daha fazla din adamı diktatörlere karşı aktif mücadeleye katılıyor.

CIA başkanı Casey, Genel Kurmay Başkanı ve Ulusal Güvenlik Konseyi temsilcileri bulunmaktadır. Grubun görevi karşı-devrimcilere yapılan yardımları koordine etmektir.

Aralık sonuna doğru Reagan Polonya'ya buğday satılmasını, ihracat kredisi verilmesini, Polonya balıkçı gemilerinin Amerikan sahillerine yaklaşmasını yasaklar, iki ülke arasındaki havayolu ulaşımını keser. Avrupa'da güvenlik ve işbirliği konularına bakan Amerikan Kongresi Komisyonu olağanüstü bir toplantı yapar.

Barış mücadelesine katılan katolikler sorununa çare olacak ve Polonya'daki gelişmeleri, karşı-devrimciler lehinde etkileyecek bir propaganda silahına şiddetle ihtiyaç duyulmaktadır.

Aralık 1981'de İtalyan gizli servisleri SISMI ve SISDE, Ağca'ya yapacağı işbirliği karşılığında müebbed hapsini on yıla indirmeyi vaadediler.

OCAK-HAZİRAN 1982

ABD ve Avrupa'da savaş aleyhtarı hristiyanların eylemleri sürmektedir. Polonya'da durum normale dönmektedir. Sağ çevreler bu gelişmelerden rahatsız olamaktadırlar.

13 Mayıs'ta Portekiz'de Papa'ya bir suikast teşebbüsünde daha bulunurlar. Suikastçi aşırı sağcı papaz Fernandez Kron'dur. Soruşturma sonucunda Kron'un 1981'de Gdansk'ta bulunduğu ve Dayanışma toplantısına katıldığı ortaya çıktı.

7 Haziran'da Reagan Roma'yı ziyaret eder ve Vatikan'da görüşmeler yapar. Papa'nın Ağustos 1982'de Polonya'ya bir ziyarette bulunmasını "rica" eder. Kilise aracılığıyla Polonya'daki karşı-devrimcilerle daha çok yardım edilebileceğini anlatır. Ve özellikle katolik din adamlarının barış savunucusu haline gelmelerine Papa'nın bir çare bulmasını ister.

Tam bu sırada Roma'daki Bulgar diplomatlarının evlerine "hırsız" girer. "Hırsızlar", nedense birşeyler çalmamışlar, bol bol fotoğraf çekmişlerdir. Sergei Antonov yeni bir komşu sahibi olmuştur: 1940'lardan beri ABD istih-

baratı için çalışan Peder Marliane.

Bu arada İtalyan gizli servisleri Ağca üzerinde çalışmaktadır.

AGUSTOS 1982

Vatikan Dayanışma hareketini desteklediğini belirten bir bildiri yayınladı. ABD basını Bulgaristan'ın "Papa suikastine karıştığı" ileri süren iyi örgütlenmiş bir kampanyayı başlatır. Bu kampanyanın başında Claire Sterling, CIA emektarı James Angleton bulunmaktadır.

ABD'nin Roma elçisi Maxwell Rabb, Dışişleri bakanlığına gönderdiği raporda Ağcanın işbirliği yapmaya hazır olduğunu yazar ve yakın bir süre öncesine kadar CIA'da başkan yardımcılığı yapan Vernon Walters'in Bulgaristan ve Sovyetler Birliği'ne karşı yürütülecek kampanyayı planlamak üzere Roma'ya yollanmasını ister.

Sorgu yargıcı Martella Washington'a davet edilir.

EYLÜL 1982

Katoliklerin gözlerini "gerçeklere" açmak için yapılan hazırlıklar ilerlemektedir. 21 Eylül'de NBC televizyonu ve ardından 25 Eylül'de Amerika'nın Sesi Radyosu Helsinki Anlaşması hükümlerinin yerine getirilmesini kontrolle ilgili ABD başkanlık komisyonunun Papa suikastine Bulgaristan ve Sovyetler Birliği'nin karıştığını belirten kanıtların bulunduğunu açıklar. Aynı gün Papa Polonya'daki Dayanışma hareketini desteklediğini bir daha açıklar.

CIA Başkanı William Casey Ankara'ya 36 saatlik bir ziyarette bulunur. Roma'da Bulgaristan temsilcileri, yetkililerden evlerine gizlice girilmesi gibi işlemlere mani olunmasını isterler.

EKİM 1982

Ekim'in 18'inde ABD Roma büyükelçisinin gönderilmesini istediği Vernon Walters İtalya'ya geldi. Vatikan'da Polonya ve Orta Amerika sorunlarına dikkat çeken bir konuşma yaptı. Orta Amerika'da her geçen gün daha faz-

la sayıda din adamının diktatörlere karşı silahlı kurtuluş savaşlarına katıldığını, Nikaragua hükümetinde iki papazın bakanlık yaptığını, Papalığın bu gibi gelişmelere karşı çıkması gerektiğini anlattı.

KASIM 1982

Yeni bir skandal Batı basınında baş haber oldu. Vatikan, Roberto Calvi'nin Ambrosiano Bankası aracılığıyla Polonya Dayanışma hareketine on milyonlarca dolar yollamıştı.

15 Kasım'da İtalyan polisi Bulgaristan'ın Balkan Hava-yolları Roma Bürosuna bir baskın düzenledi. 25 Kasım'da, yani Papa'ya suikast düzenlenmesinden tam onyedici ay sonra Balkan Hava-yolları personelinin Sergei Antonov tutuklandı. Batı basını Antonov'un Papa suikastine karışmış olduğunu ilan etti.

ARALIK 1982

ABD Başkanı Reagan Washington'da yaptığı bir toplantıda, "Papa'yı öldürmeye yönelik komünist komplosunu" açığa çıkarmak için elinden geleni yapacağına ve "tanrıya yönelmiş bu tecavüzün, ve uluslararası terörizm eyleminin" peşini bırakmayacağına dair söz verdi.

İtalyan Parlamentosunda Savunma Bakanı Lagorio, Adalet Bakanı Darida Bulgaristan'ı suçlayan konuşmalar yaptılar.

ABD'nin ROMA büyükelçisi yolladığı raporda Sofya ve Moskova'ya karşı yürütülen kampanyanın başarılı bir şekilde geliştiğini bildirdi.

OCAK 1983

Yeni ABD füzelerinin Avrupa'ya yerleştirilme yılı. Polonyalı kardinal Glomp'in Ocak sonunda Vatikan'a geleceği açıklandı. New York Times yüksek rütbeli CIA görevlisi Paul Henze'nin "Bulgar Parmağını" araştırmak üzere Türkiye'de bulunduğu yazdı. CNN televizyonu Papa suikastinde Sofya ve Moskova'nın rolü bulunduğunu belirtti. Time mecmuası, Bulgar gizli servislerinin Moskova'da emir aldığı yazdı. NBC televizyo-

Ağca ve Martella-iki de emperyalizmin basit birer aleti. Küçük resimde önceleri "kacak Bulgar ajanı" olarak lanse edilen kişinin sonradan Ağca'nın faşist arkadaşı Oral Çelik olduğu anlaşıldı.

Papa, antikomünizm cephesinde faşist Ağca ile elele...

nu Ağca ve Antonov'un Dayanışma lideri Walesa'yı öldürmek için de bir plan yaptıklarını yazdı. Katillerin antikomünist endoktrinasyonuna hızla devam ediliyordu.

ŞUBAT 1983

7 Şubat'ta ABD Başkan yardımcısı Bush Vatikan'ı ziyaret etti. Bu ziyaret sırasında iki konu tartışıldı. Bunlardan biri Nikaragua'daki Sandinist devrimin katolik sempatanları sorunu idi. Diğer ise Polonya. Bush, İtalyan yetkilileriyle yaptığı görüşmede, "Sosyalist ülkelerin suikaste karıştığını kanıtlayacak delillerin mümkün olduğu kadar çabuk bulunması gerektiğini" belirtti.

8 Şubat'ta Amerikan Senatosu üyesi D'Amato Roma'ya gelir, İçişleri Bakanı Rognoni ve sorgu yargıcı Martella ile görüşür. Onlara soruşturmanın Bulgaristan üzerinde yoğunlaştırılması gerektiği tavsiyesinde bulunur.

10 Şubat'ta ABD'ye dönen D'Amato, araştırmayı hızlandırmak için hiçbir şey yapmadığını ileri sürdüğü CIA'yı suçlar. Bir süre sonra ABD Başkanı soruşturmaya yardımcı olmak üzere yedi ajanın görevlendirildiğini ilan eder. Dışişleri Bakanı Schultz bir konferansta yaptığı konuşmada "ABD, terörizmi desteklediği sürece Bulgaristanla normal ilişkiler sürdürmeyecektir." dedi.

MART 1983

Papa Latin Amerika ve Karayip ülkelerine bir gezi düzenledi. Beyaz Saray ve tutucu piskoposlar bu geziye büyük umut bağladılar. Katolik kilisesi Nikaragua hükümetinde yer alan rahiplerin rahiplikle bakanlık arasında bir seçim yapmaları gerektiğini ilan eder.

12 Mart'ta Antonov ve Ağca ilk defa yüzleştirilirler. New York Times sorgu yargıcı Martella'nın yıl sonundan önce dava hakkında bir sonuca varacağını yazar.

23 Mart'ta NBC televizyonu CIA'nın Roma temsilcisinin ve iki diğer CIA görevlisinin "Antonov davasıyla" ilgili emirleri yerine getirmede başarısız kaldıkları gerekçesiyle işten çıkarılmaya tehdit edildiklerini açıkladı.

HAZİRAN 1983

Önceden "planlanmış" bir basın toplantısında Ağca, suikast işinde Sovyet gizli servis elemanlarının da rolü olduğunu açıklar. Bu açıklama Papa'nın Polonya ziyareti öncesinde tüm "Hür Basın" tarafından birinci haber haline getirilir.

Ziyaret, kısırtma amaçlı taşıyan bir biçimde düzenlenmiştir. New York Times "Papa komünizm için Batı'nın tüm füzelerinden daha tehlikeli" şeklinde başlık attı. Washington Post'un başlığı ise şöyleydi: "Dikkatler tekrar materyalist Marksizm ile din arasındaki boy ölçmeye çevriliyor."

MART 1984

Nikaragua Devlet Konseyi genel seçim kanununu kabul etti ve 4 Kasım tarihinde seçimlere gitme kararı aldı. Yüzbinlerce katolik seçim hazırlıklarında görev aldı. Bu arada Washington boş durmuyordu. CIA desteğiyle karşı-devrimciler Nikaragua limanlarını mayınlıyordu.

Managua Başpiskoposu Sandinist hükümetle çatarak, karşı-devrimcilerle uzlaşmaya varılmasını istedi.

Polonya'daki okulların duvarlarından haçların kaldırılmasını Vatikan kınadı.

NİSAN 1984

ABD yönetimi içir zor bir ay. Ayın üçündeki karşı-devrimci saldırı Nikaragua'da başarısızlığa uğradı. ABD'nin Avrupa'daki müttefikleri Nikaragua'ya karşı ABD'nin yürüttüğü gizli savaşını kınadı.

Savaş aleyhtarı hareket, milyonlarca insanı kucaklayan boyutlarda gösterilerle Avrupa'ya yayıldı.

21-23 Nisan'daki Paskalya törenlerini Polonya'daki sağcı din adamları hükümet ve rejim aleyhtarı bir gösteriye dönüştürmeye çalıştı.

İtalyan basını Claire Sterling'in AĞCA-PAPA konusundaki yeni kitabını sansasyonel bir biçimde tanıtmaya başladı.

MAYIS 1984

2 Mayıs'ta Papa Güney Kore'ye giderken Fairbanks (Alaska) kentinde Reagan ile buluştu. ABD seçim kampanyasının en yoğunlaştığı günler rastlayan bu buluşma Reagan için çok önemliydi. ABD'nin en zengin ve etkili kesimlerini oluşturan 52 milyon katolik ABD'li Vatikan'a büyük bir ilgi gösteriyorlardı. Görüşmede gene Orta Amerika ve Polonya'daki gelişmeler ele alındı.

9 Mayıs'ta Reagan Nikaragua'daki tüm gerçek katoliklerin Sandinistlere karşı olduğunu beyan etti. Polonya'daki Dayanışma hareketine ABD'den bir milyon dolar yardım gönderildi.

Tam bu sırada Roma'da "Antonov Davasının" iddianemesi açıklandı. İddianemenin dayandırıldığı öne sürülen bin sayfalık dökümanlar, sorgu zabıtalari hep gizliydi, ama bunlardan çıkarılan sonuç gizli değildi: Ağca'nın komünistleri suçlayan ifadesi.

HAZİRAN 1984

ABD'de seçim mücadelesi kızışıyor. 17 Haziran'da Polonya'da Dayanışmacıların yaratmak istediği huzursuzluk başarıya ulaşmadı. Claire Sterling tekrar ortığa çıktı. New York Times gazetesinde savcı Albano'nun iddianemesinden çok gizli kanıtları açığa vurdu. İtalyan Liberal Partisi başkanı yardımcısı Pautelli, hükümetten Bulgaristan'a karşı hangi önlemleri almayı düşündüğünü sordu.

(Devamı 9. sayfada)